

IZVEŠTAJ

o objavljivanju podataka i informacija

Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

Broj izveštaja

12/18

Šifra dokumenta

KOMBANK RM - 19

Datum izveštaja

20. maj 2019. godine

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	OPŠTI PODACI O BANKARSKOJ GRUPI	4
3.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	4
3.1.	Strategija upravljanja rizicima	4
3.2.	Politike upravljanja rizicima.....	8
3.2.1.	Kreditni rizik.....	8
3.2.2.	Rizik likvidnosti.....	10
3.2.3.	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	11
3.2.4.	Tržišni rizici	12
3.2.5.	Operativni rizik	13
3.2.6.	Rizik zemlje	13
3.2.7.	Rizik ulaganja.....	13
3.3.	Organizaciona struktura Funkcije upravljanja rizicima	14
3.4.	Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i načina merenja rizika	14
3.5.	Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima bankarske Grupe	14
3.6.	Opis povezanosti rizičnog profila bankarske Grupe sa poslovnom strategijom	14
3.7.	Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja bankarske Grupe o rizicima	15
4.	KAPITAL I KAPITALNI ZAHTEVI BANKARSKE GRUPE	15
4.1.	Kapital bankarske Grupe	15
4.2.	Kapitalni zahtevi i adekvatnost kapitala	16
4.3.	Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP	17
5.	IZLOŽENOST RIZICIMA	18
5.1.	Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja.....	18
5.2.	Rizik druge ugovorne strane.....	26
5.3.	Rizik likvidnosti	27
5.4.	Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi.....	27
5.5.	Tržišni rizici.....	28
5.6.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	28
6.	POKAZATELJ LEVERIDŽA	29
7.	KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJI I POSLOVANJE GRUPE	29
7.1.	Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja	29
7.2.	Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala	30
8.	PRILOZI	31
8.1.	Prilog 1 – Podaci koji se odnose na kapital Bankarske Grupe (PI-KAP) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine	31
8.2.	Prilog 2 – Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Bankarske Grupe (PI-FIKAP) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine	35
8.3.	Prilog 3 – Povezivanje pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama kapitala bankarske Grupe iz Priloga 1 (PI-UPK) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine	37
8.3.1.	Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja....	37
8.3.2.	Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2018. godine.....	38
8.3.3.	Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija kapitala bankarske Grupe iz Priloga 1 u obrascu – 31.12.20178 godine.....	40
8.4.	Prilog 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB)	43

IZVRŠNI ODBOR BANKE

Broj: 323/IO

Datum: Beograd, 20.05.2019. godine

1. UVOD

- Bankarska grupa Komercijalna banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: Grupa) u skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, u nastavku objavljuje izveštaj za 2018. godinu.
- U ovom izveštaju sadržane su kvalitativne i kvantitativne informacije kako propisuje gore navedena Odluka.
- Izveštaj se javno objavljuje na internet domenu Banke (www.kombank.com).

IZVRŠNI ODBOR BANKE

Slađana Jelić

Zamenik predsednika Izvršnog
odbora

dr Vladimir Medan
Predsednik Izvršnog odbora

Komercijalna banka

2. OPŠTI PODACI O BANKARSKOJ GRUPI

- Bankarsku grupu Komercijalne banke a.d. Beograd čine Komercijalna banka a.d. Beograd, kao matična Banka i tri zavisna pravna lica:
 - Komercijalna banka a.d. Podgorica (100% vlasništvo Banke) osnovana je u novembru 2002. godine i upisana u centralni registar Privrednog suda u Podgorici 6. marta 2003. godine.
 - Komercijalna banka a.d. Banja Luka (99,99% vlasništvo Banke) je osnovana u septembru 2006. godine i dana 15. septembra 2006. godine upisana u sudski registar Rešenjem Osnovnog suda u Banja Luci.
 - Društvo za upravljanje Investicionim fondom KomBank INVEST a.d. Beograd (100% vlasništvo Banke) osnovano u decembru 2007. godine i registrovano 5. februara 2008. godine.
- Najveći akcionar Grupe je Republika Srbija (41,75%), koja ima strateški ugovor sa drugim najvećim akcionarom EBRD (24,43%). Među akcionarima Grupe Komercijalna banka nalazi se i niz međunarodno afirmisanih profesionalnih investitora (IFC, Swedfund, DEG...), kao i više snažnih domaćih javnih i privatnih kompanija.

3. UPRAVLJANJE RIZICIMA

3.1. Strategija upravljanja rizicima

- Bankarska Grupa je uspostavila sistem upravljanja rizicima koji omogućava da se upravlja svim rizicima kojima je Grupa izložena ili može biti izložena po osnovu svih poslovnih aktivnosti, koji je srazmeren prirodi, obimu i složenosti poslovanja Grupe. Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima, odnosno rizičnim profilom Grupe, kao i tolerancijom prema rizicima.
- Sistem upravljanja rizicima na nivou bankarske Grupe definisan je sledećim aktima:
 - Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom i Planom upravljanja kapitalom;
 - Politikama upravljanja rizicima;
 - Procedurama upravljanja rizicima;
 - Metodologijama za upravljanje rizicima;
 - Ostalim aktima.
- Strategijom upravljanja rizicima uređuje se jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa Poslovnom politikom i Strategijom.
- Za primenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi matične Banke i organizacioni delovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima, kao i organi i organizacioni delovi članica Grupe.

Skupština matične Banke nadležna je za:

- usvajanje poslovne politike i strategije matične Banke;
- odlučivanje o povećanju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili druga pravna lica, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva i investicione nekretnine matične Banke.

Upravni odbor matične Banke nadležan je za:

- donošenje Strategije upravljanja rizicima, Strategije i Plana upravljanja kapitalom i politika upravljanja rizicima, kao i drugih akata definisanih regulativom Narodne banke Srbije;
- uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola na nivou Grupe i vršenje nadzora nad njegovom efikasnošću;
- nadzor rada Izvšnog odbora matične Banke;
- usvajanje tromesečnih izveštaja o upravljanju rizicima;
- usvajanje Plana oporavka;
- usvajanje programa i plana unutrašnje revizije matične Banke i metodologije njenog rada;
- razmatranje izveštaja spoljne i unutrašnje revizije na nivou Grupe;
- obezbeđenje sprovođenja procesa interne procene adekvatnosti kapitala i njegove usklađenosti sa strateškim ciljevima poslovanja.

Odbor za reviziju matične Banke nadležan je za:

- analizu i usvajanje predloga strategija i politika Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje;
- analizu i nadzor primene i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola;
- analizu konsolidovanih izveštaja Grupe koji se podnose Upravnom odboru na razmatranje i usvajanje;
- razmatranje izveštaja spoljne i unutrašnje revizije na nivou Grupe.

Izvšni odbor matične Banke nadležan je za:

- sprovođenje strategije i politika upravljanja rizicima, kao i strategije upravljanja kapitalom usvajanjem

procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove primene i za izveštavanje Upravnog odbora u vezi s tim aktivnostima;

- o usvajanje i analiziranje efikasnosti primene procedura za upravljanje rizicima, kojima se bliže definiše proces identifikovanja, merenja i procene rizika i upravljanja rizicima i izveštavanje Upravnog odbora u vezi sa tim aktivnostima i polugodišnjim i godišnjim izveštajima na nivou Grupe;
- o sprovođenje plana kontinuiteta poslovanja i plana oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa, vršenje njihovog revidiranja u skladu sa poslovnim promenama i kontinuirano testiranje;
- o izveštavanje Upravnog odbora o efikasnosti primene definisanih procedura upravljanja rizicima;
- o izveštavanje Upravnog odbora o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i odlučivanje, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora, o svakom povećanju izloženosti prema licu povezanim sa bankom i o tome obaveštava Upravni odbor;
- o donosi poslovnik o svom radu.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO):

- o svaka članica Grupe ima Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji je nadležan za praćenje izloženosti pojedinačne članice Grupe rizicima koji proizlaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti, kao i za obavljanje drugih poslova utvrđenih odgovarajućim aktima pojedinačne članice Grupe.

Kreditni odbor:

- o svaka članica Grupe ima Kreditni odbor koji odlučuje u okviru svojih nadležnosti i limita.
- Nadležnosti ostalih odbora Grupe koji učestvuju u sistemu upravljanja rizicima, utvrđene su zakonskim odredbama i aktima koji se primenjuju na nivou Grupe, dok su nadležnosti Odbora članica Grupe definisane lokalnom regulativom i njihovim internim aktima.

Funkcija upravljanja rizicima matične Banke je nezavisna poslovna funkcija nadležna za upravljanje rizicima na nivou Grupe, koja:

- o definiše i predlaže na usvajanje strategiju i politike upravljanja rizicima;
- o definiše i predlaže na usvajanje procedure i metodologije upravljanja rizicima;
- o razvija modele i metodologije za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika;
- o identifikuje, meri, procenjuje, prati i upravlja rizicima kojima je Grupa izložena u svom poslovanju;
- o izveštava nadležne organe Grupe o upravljanju rizicima na konsolidovanoj osnovi (Upravni odbor, Odbor za reviziju, Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom);
- o preuzima aktivnosti i mere za upravljanje lošom aktivom.

Sektor upravljanja sredstvima matične Banke nadležan je za:

- o proces upravljanja sredstvima i likvidnošću, kao i aktivom i pasivom na nivou Grupe. Takođe, učestvuje i u upravljanju rizikom likvidnosti, kamatnim rizikom i deviznim rizikom.

Sektor kontrole usklađenosti poslovanja matične Banke nadležan je za:

- o identifikaciju i praćenje rizika usklađenosti poslovanja Grupe i za upravljanje tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma matične Banke nadležno je za:

- o identifikaciju, praćenje, upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma;
- o najmanje jednom godišnje, vrši analizu i procenu izloženosti Grupe riziku od pranja novca i finansiranja terorizma;
- o najmanje jednom godišnje, podnosi izveštaj Izvršnom odboru i Odboru za reviziju o aktivnostima u oblasti pranja novca i finansiranja terorizma.

Sektor unutrašnje revizije matične Banke nadležan je za:

- o kontinuiran nadzor sprovođenja politika i procedura upravljanja rizicima na nivou Grupe i ispitivanje adekvatnosti procedura i usaglašenost Grupe sa njima. Unutrašnja revizija o svojim nalazima i preporukama izveštava Odbor za reviziju i Upravni odbor.
- Članice bankarske Grupe imaju organizacione delove za upravljanje rizicima, sprečavanje pranja novca, upravljanje sredstvima i unutrašnju reviziju.
- Grupa je Strategijom upravljanja rizicima obuhvatila sledeće:
 - o pregled i definicije svih rizika kojima je Grupa izložena ili može da bude izložena u svom poslovanju;
 - o dugoročne ciljeve, utvrđene poslovnom politikom i strategijom Grupe, kao i sklonost ka rizicima određenom u skladu sa tim ciljevima;
 - o osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
 - o osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe;
 - o osnovna načela upravljanja lošom aktivom.
- Grupa je identifikovala i definisala rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i to:

- **Kreditni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Grupi. Kreditni rizik obuhvata:
 - **Rezidualni rizik** – rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje nedovoljno utiče na umanjenje svih rizika kojima je Grupa izložena.
 - **Rizik smanjenja vrednosti potraživanja** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.
 - **Rizik izmirenja/ispоруke** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/ispоруke.
 - **Rizik druge ugovorne strane** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije.
- **Kreditno-devizni rizik** – predstavlja verovatnoću da će Grupa pretrpeti gubitak usled neizvršavanja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaje usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika.
- **Environmentalni rizik** (rizik zaštite životne i društvene sredine) – rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital i reputaciju Grupe usled događaja koji ima ili je verovatno da će imati negativan materijalni uticaj na životnu sredinu, zdravlje ili bezbednost ili zajednicu u celini.
- **Rizik koncentracije** je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Grupe prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, finansijskim instrumentima, robi itd.
- **Rizik ulaganja** je rizik koji proizlazi iz ulaganja Grupe u druga pravna lica, osnovna sredstva i investicione nekretnine.
- **Rizik zemlje** je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:
 - **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Grupe da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
 - **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.
- **Operativni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Grupi, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik.
 - **Pravni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu sudskih ili vansudskih postupka u vezi sa poslovanjem Grupe (radni odnosi, obligacioni odnosi itd.).
- **Rizik likvidnosti** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled nesposobnosti Grupe da ispunjava svoje dospelje obaveze i to zbog:
 - **Povlačenja postojećih izvora finansiranja**, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
 - **Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).**
- **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa.
- **Tržišni rizici** predstavljaju rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka u okviru bilansnih i vanbilansnih pozicija usled kretanja cena na tržištu, i obuhvataju:
 - **Devizni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled promene deviznog kursa za stavke koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja;
 - **Cenovni rizik** po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanja cena dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti na tržištu u knjizi trgovanja;
 - **Robni rizik** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanja cena roba na tržištu;

- **Rizik opcija** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe po osnovu gubitaka usled kretanje cena opcija na tržištu.

Grupa nije izložena riziku opcija i robnom riziku.

- **Rizik usklađenosti poslovanja** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled propuštanja Grupe da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.
- **Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Grupe usled korišćenja pojedinačnih članica Grupe (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa sa članicom Grupe, transakcije, usluge ili proizvoda članice Grupe) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.
- **Reputacioni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Grupe usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju Grupe, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.
- **Strateški rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Grupe usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem Grupa posluje ili izostanka adekvatnih reakcija Grupe na te promene.

Dugoročni ciljevi

- Dugoročni ciljevi upravljanja rizicima Grupe su:
 - Razvoj aktivnosti u skladu sa poslovnom Strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti;
 - Izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju održavanja poslovanja u okvirima prihvatljivog nivoa rizika;
 - Minimiziranje negativnih efekata na kapital Grupe;
 - Održavanje potrebnog nivoa pokazatelja adekvatnosti kapitala, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala i pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala u okviru propisanih limita od 8%, 6% i 4,5%, respektivno, uvećanih za kombinovani zaštitni sloj kapitala;
 - Diversifikacija rizika kojima je Grupa izložena;
 - Održavanje učešća NPL u ukupnim kreditima u okviru definisanih limita;
 - Održavanje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (LCR) iznad nivoa propisanog regulativom kojom je implementiran Bazel III standard u delu upravljanja rizikom likvidnosti.
- Ciljevi upravljanja rizicima, uključujući sklonost ka rizicima i toleranciju prema rizicima, su usklađeni sa Strategijom i Planom poslovanja za period strateškog planiranja i mogu biti modifikovani tokom godine.
- Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i usklađivanje profila rizičnosti sa sklonošću Grupe za preuzimanje rizika, kao i tolerancijom prema rizicima.
- Sklonost ka rizicima podrazumeva nameru Grupe da preuzme rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika, kao i određivanje ovog preuzimanja na prihvatljivom nivou rizika, dok tolerancija prema rizicima predstavlja najviši prihvatljivi nivo rizika za Grupu.

Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima

- Osnovna načela preuzimanja rizika:
 - Utvrđivanje eksplicitnih i jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, sa pratećim politikama i procedurama za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, sa odgovarajućim ciljevima delovanja na nivou Grupe;
 - Prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbeđenje adekvatnih kapaciteta za čuvanje i obradu podataka;
 - Konzervativnost preuzimanja rizika – podrazumeva da je odnos prema rizicima koje Grupa preuzima takav da očekivani prinosi značajno nadmašuju gubitke koji mogu nastati preuzimanjem rizika;
 - Donošenje poslovnih odluka na temeljima kvalitativnih i kvantitativnih analiza sa osnovom primenljivih parametara rizika;
 - Korišćenje većeg broja metoda za identifikaciju i merenje rizika – prilikom upravljanja rizicima Grupa, pored regulatorno propisanih okvira i pristupa za upravljanje rizicima, primenjuje i interne metode vodeći računa o njihovoj primenljivosti i opravdanosti sa stanovišta ulaganja u njihov razvoj i opravdanosti njihove primene sa stanovišta složenosti i obima poslovnih aktivnosti;
 - Razvoj mehanizma kvantitativnog modeliranja koji omogućava analizu merenja učinaka promena u poslovnom i tržišnom okruženju na profil izloženosti riziku Grupe i dalji uticaj na profitabilnost, likvidnost i neto vrednost Grupe.
- Osnova načela upravljanja rizicima:

- o organizovanje poslovanja zasebnih organizacionih jedinica za upravljanje rizicima na nivou pojedinačnih članica Grupe;
- o funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Grupe;
- o sveobuhvatnost upravljanja rizicima – upravljanje rizicima obuhvata sve faze i sve značajne rizike koji se pojavljuju u poslovanju;
- o efektivnost upravljanja rizicima;
- o cikličnost upravljanja rizicima;
- o razvoj upravljanja rizicima kao strateško opredeljenje;
- o upravljanje rizicima je deo poslovne kulture – svest o značaju upravljanja rizicima prisutna je na svim nivoima organizacione strukture Grupe.

Načela upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima:

- o aktivno upravljanje rizičnim plasmanima u cilju minimiziranja negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Grupe;
- o preventivne mere i aktivnosti u cilju minimiziranja daljeg pogoršanja kvaliteta aktive;
- o definisanje strategija za upravljanje lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
- o jasno definisane aktivnosti upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
- o ranu identifikaciju dužnika – koji se suočavaju sa finansijskim teškoćama ili su u docnji ili u statusu neizmirenja obaveza (*watch lista*);
- o procenu finansijskog stanja dužnika;
- o set indikatora na osnovu čije ispunjenosti se stiču uslovi za uključivanje dužnika u delokrug organizacione jedinice nadležne za upravljanje lošom aktivom;
- o segmentaciju loše aktive radi efikasnijeg upravljanja;
- o načelo materijalnosti pri definisanju mogućih mera;
- o veća učestalost praćenja vrednosti sredstava obezbeđenja za rizične plasmane, kao i sredstava obezbeđenja stečenih naplatom potraživanja;
- o organizaciona odvojenost Sektora za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima matične Banke nadležnog za preuzimanje aktivnosti i mera za upravljanje lošom aktivom od organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;
- o uključenost u korporativno upravljanje i upravljanje rizicima indikatora za praćenje loše aktive, odnosno rizičnim plasmanima;
- o transparentno izveštavanje o rizičnim plasmanima, uključujući i informacije o efikasnosti i efektivnosti sprovođenja aktivnosti naplate i mera za upravljanje lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima.

3.2. Politike upravljanja rizicima

- Politikama upravljanja pojedinačnim rizicima je uređeno:
 - o Sprovođenje strategije upravljanja rizicima po svim vrstama rizika: kreditni, tržišni, kamatni, rizik likvidnosti i operativni rizik i drugo;
 - o Način organizovanja procesa upravljanja rizicima članica Grupe i jasno razgraničenje odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa, uključujući i proces upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
 - o Određivanje ključnih zaposlenih u procesu upravljanja rizicima;
 - o Način procene rizičnog profila članica Grupe i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
 - o Načini praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Grupa koristi i njihova struktura;
 - o Mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
 - o Način i metodologija za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe;
 - o Principi funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola;
 - o Okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova.
- Eksterno izveštavanje Grupe sprovodi se shodno zakonskim i podzakonskim propisima Narodne banke Srbije.
- Članice Grupe na mesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou izveštavaju Sektor upravljanja rizicima matične Banke, koji prati sve vrste rizika na nivou Grupe.
- Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja bliže su definisani tačkom 3.6. ovog izveštaja.

3.2.1. Kreditni rizik

- Politika upravljanja kreditnim rizikom predstavlja akt kojim se bliže definiše **sistem upravljanja kreditnim rizikom**, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik koncentracije, rizik izmirenja i isporuke i

rizik druge ugovorne strane kome je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, kao deo sistema upravljanja rizicima.

- Najvažniji procesi sistema upravljanja kreditnim rizikom su:
 - Proces odobravanja plasmana;
 - Proces upravljanja instrumentima kreditne zaštite;
 - Proces monitoringa plasmana u cilju ranog otkrivanja znakova upozorenja;
 - Proces merenja kreditnog rizika u skladu sa regulativom centralnih banaka članica Grupe;
 - Proces monitoringa portfolija i praćenja kreditnog rizika;
 - Proces prevencije i upravljanja potencijalno rizičnim plasmanima i lošom aktivom;
 - Proces obračuna minimalnog kapitalnog zahteva za kreditni rizik i interne procene adekvatnosti kapitala.
- Rizični profil Grupe opredeljen je prihvatljivim nivoom rizika za Grupu, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Grupe. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Grupe, po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki, kao i na osnovu poslovanja sa drugom ugovornom stranom za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- U skladu sa rizičnim profilom definisan je najviši prihvatljiv nivo loše aktive Grupe.
- Identifikovanje kreditnog rizika započinje podnošenjem zahteva za odobrenje plasmana.
- Proces odobravanja plasmana započinje prikupljanjem i proverom sve neophodne dokumentacije, informacija i podataka na osnovu kojih se vrši kreditna analiza pojedinačnih plasmana, kao i faktora kreditnog rizika.
- Analiza pojedinačnog plasmana obuhvata analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika (utvrđivanje klasifikacije po regulativi centralnih banaka članica Grupe i internog rejtinga klijenta prema metodologiji Grupe) i kontrolu iskorišćenosti limita na nivou Grupe.
- Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:
 - Regulatorni pristup – proces obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama po osnovu Međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja 9 koji se primenjuje od 01.01.2018. godine;
 - Interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga Grupe.
- U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na regulatorne i interno definisane limite.
- Limiti odobrenja plasmana definisani su sistemom odlučivanja svake članice Grupe, u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti.
- Za svakog subsidijara Grupe definisan je pojedinačni limit odlučivanja do kog iznosa mogu samostalno plasirati sredstva, odnosno bez pribavljanja mišljenja Sektora analize kreditnog rizika matične Banke.
- U cilju održavanja rizika na prihvatljivom nivou, članice Grupe primenjuju tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diverzifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.
- Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanja klijenata kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.
- Grupa prati kvalitet portfolija na osnovu identifikovanja i analize ranih signala upozorenja kod klijenata. Signali upozorenja se prate na regularnoj vremenskoj osnovi i na osnovu analize istih, klijenti se svrstavaju u kategoriju Standardni, Potencijalno rizični (*Watch list*) i NPL klijenti (klijenti sa problematičnim potraživanjima).
- Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima. U skladu sa primenom MSFI 9 standarda, počev od 01.01.2018. godine, Grupa je uvela i nivoe obezvređenja (nivo 1, nivo 2 i nivo 3) koji prate status klijenta. Standardni klijenti se svrstavaju u nivo 1, klijenti kod kojih je identifikovano povećanje kreditnog rizika (*Watch list* klijenti, dani kašnjenja od 31 dan do 90 dana) svrstavaju se u nivo 2, a NPL klijenti se svrstavaju u nivo 3.
- Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, odnosno u nivo 2 obezvređenja, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima, odnosno kategorizuju se u nivo 3.
- Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima, članice Grupe vrše poređenje sa prethodnim periodima, identifikuju trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prate pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, pokrivenost NPL ispravkama vrednosti...), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima.
- Poseban aspekt praćenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja praćenje nivoa loše aktive, odnosno rizičnih plasmana, koje obuhvata praćenje:
 - na nivou portfolija;

- o na individualnoj osnovi za značajne izloženosti;
- o sredstava stečenih naplatom u skladu sa internim aktom kojim se uređuje preuzimanje i upravljanje stečenom imovinom i upravljanje nepokretnom imovinom koja je namenjena prodaji.
- Takođe, praćenje loše aktive uključuje i praćenje realizacije mera i strategija definisanih u cilju upravljanja rizičnim plasmanima i sredstvima stečenim naplatom.
- Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Grupe obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izveštavanje na konsolidovanom nivou sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije i međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja 7 za kreditni rizik, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Grupe.
- Izveštaj o upravljanju kreditnim rizikom sadrži: ukupnu izloženost kreditnom riziku na konsolidovanoj osnovi, izloženost kreditnom riziku prema internom sistemu rejtinga, dospela potraživanja, rizične plasmane i kredite, kolaterale, ispravke vrednosti, rizike izloženosti...
- Uvažavajući izmene regulative Narodne banke Srbije i potrebe daljeg unapređenja upravljanja rizicima, matična Banka je tokom 2018. godine izvršila odgovarajuće izmene internih akata kojima se uređuje upravljanje rizicima. Izmenom Strategije i politika upravljanja pojedinačnim rizicima izvršena su usklađivanja sa izmenama domaće i međunarodne regulative i unapređeno je upravljanje kreditnim rizicima, uključujući problematična potraživanja.
- Početkom 2018. godine Grupa je izvršila usklađivanje internih akata (metodologije i procedure) u skladu sa izmenama regulative Narodne banke Srbije iz oblasti računovodstva i finansijskog izveštavanja, kojima se uvodi obaveza primene međunarodnog standarda finansijskog izveštavanja 9 u bankama (MSFI 9). Navedenim izmenama propisana je obaveza banaka da od 01.01.2018. godine obračun obezvređenja vrše u skladu sa MSFI 9 standardom. U skladu sa MSFI 9 standardom, Grupa je usvojila novu Metodologiju za procenu obezvređenja bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, koja se primenjuje od 01.01.2018. godine.

3.2.2. Rizik likvidnosti

- Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospеле obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Grupe i svake članice pojedinačno, odnosno minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital na nivou Grupe i svake članice pojedinačno.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces upravljanja rizikom likvidnosti (koji sprovodi nezavisna funkcija nadležna za upravljanje rizicima matične Banke, kao i nezavisne funkcije pojedinačnih članica) i proces podrške upravljanju ovim rizikom od procesa preuzimanja rizika likvidnosti.
- Osnovna načela upravljanja rizikom likvidnosti:
 - o spremnost da se odgovori dospelim obavezama, kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne aktive za članice Grupe;
 - o održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza;
 - o utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (kriza likvidnosti).
- Članice Grupe i matična Bnka identifikaciju rizika likvidnosti sprovode analiziranjem svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procenu stabilnosti depozita.
- Merenje izloženosti riziku likvidnosti obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti riziku likvidnosti i vrši se primenom regulatorno i interno definisanih metoda i modela:
 - o Regulatorni pristup – primena pokazatelja likvidnosti, užeg pokazatelja likvidnosti i pokazatelja pokrića likvidnom aktivnom na nivou Grupe;
 - o Interni pristup – primena statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije.
- Matična Banka je definisala interne standarde za upravljanje rizikom likvidnosti, koji se odnose na definisani interni limit pokazatelja likvidnosti, pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, limite gepova likvidnosti po ročnosti, identifikaciju i kvantifikovanje ranih signala krize likvidnosti.
- U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem eksternih (propisanih od lokalnih regulatora zemalja članica Grupe) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe). Regulatorno definisane limite likvidnosti poštuju sve članice Grupe i održavaju nivo likvidnosti iznad definisanih minimalnih vrednosti, usklađujući svoje poslovanje sa limitima definisanim na nivou Grupe. U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem praćenja limita. Limiti koje Grupa i članice Grupe poštuju odnose se na održavanje pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti u periodu od 1 dana, 3 dana i proseka za mesec dana i

pokazatelja pokriva likvidnom aktivom koji se održava na nivou koji nije niži od 100%. Prilikom definisanja limita izloženosti riziku likvidnosti sagledava se više aspekata rizika likvidnosti, uzimajući u obzir ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital, limitirajući ročnu neusklađenost.

- Grupa je uspostavila proces praćenja i kontrole rizika likvidnosti, koji podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola rizika likvidnosti je uspostavljena i integrisana u sve poslovne aktivnosti Grupe i na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom likvidnosti.
- U cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom, Grupa primenjuje tehnike i mere ublažavanja rizika likvidnosti u uslovima kada izloženost riziku likvidnosti teži gornjoj granici definisanoj rizičnim profilom. Tehnike koje se primenjuju odnose se na održavanje dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti, odnosno utrživih likvidnih sredstava u značajnijim valutama, diversifikaciju izvora finansiranja prema ročnosti i valuti, smanjenje koncentracije izvora finansiranja prema sektorskoj strukturi, a u cilju formiranja stabilne baze izvora sredstava.
- Grupa ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa limitima, rezultate stres test analize i predlog mera.

3.2.3. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

- Cilj upravljanja kamatnim rizikom je očuvanje ekonomske vrednosti kapitala Grupe, uz minimiziranje negativnih efekata promene kamatnih stopa na finansijski rezultat, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što su jasno razgraničeni proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu i primarnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom, u okviru svojih nadležnosti. Takođe, u procesu upravljanja kamatnim rizikom ulogu imaju i ostali odbori matične Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Osnovni principi upravljanja kamatnim rizikom Grupe su:
 - održavanje nivoa kamatnog rizika, koji omogućava minimiziranje negativnog uticaja promene kamatnih stopa na tržištu, kao i održavanje minimalno zahtevane margine kamatnih stopa;
 - limitiranje ročne i valutne neusklađenosti u cilju očuvanja ekonomske vrednosti kapitala, odnosno minimiziranja negativnih efekata promena kamatnih stopa na izloženost kamatnom riziku;
 - optimizacija cene koštanja izvora uz prilagođavanje i opreznost prilikom formiranja konkurentnih kamatnih stopa na proizvode članica Grupe.
- Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja izloženosti kamatnom riziku, kao i vrsta kamatnog rizika kojima su Grupa i njene članice izložene.
- Merenje kamatnog rizika Grupe predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, duracije, ekonomske vrednosti kapitala i stres testiranja.
- Ublažavanje kamatnog rizika sprovodi se kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za definisani profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. U procesu upravljanja kamatnim rizikom Grupa primenjuje sistem eksternih limita (definisanih lokalnim regulativama zemalja članica Grupe) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe), definisanih pojedinačno za članice, kao i limit na nivou Grupe. Grupa pri definisanju limita izloženosti kamatnom riziku uzima u obzir više aspekata kamatnog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala. Na nivou Grupe su definisani limiti kamatonosnih pozicija i limit promene ekonomske vrednosti kapitala, kojim se limitira negativan uticaj na kapital.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i kontrole kamatnog rizika, koji obuhvata monitoring usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja kamatnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Sistem unutrašnje kontrole kamatnog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja kamatnim rizikom.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja rizika, koje su usmerene na održavanje usklađenosti kamatnoosetljivih pozicija, diversifikaciju izvora finansiranja prema vrsti kamatne stope, ročnosti ili repricing-u i valuti i optimiziranje cene izvora sredstava.
- Sistem izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku obuhvata procenu i analizu izloženosti kamatnom riziku, usklađenost sa limitima, rezultate stres test analize i predloge mera.

3.2.4. Tržišni rizici

- Grupa je u svom svakodnevnom poslovanju izložena deviznom i cenovnom riziku.

Upravljanje deviznim rizikom

- Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Grupe, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Grupe, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.
- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške, na nivou Grupe i pojedinačnih članica.
- Identifikacija deviznog rizika primarno se odnosi na sagledavanje transakcione i bilansne izloženosti, kao i izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti, kao i analizu internih i eksternih faktora. Identifikacija izloženosti deviznom riziku se sprovodi na nivou izloženosti pojedinoj valuti, kao i na nivou celokupnog deviznog portfolija za sve valute.
- Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti deviznom riziku i obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti deviznom riziku i vrši se primenom regulatorno i interno definisanih metoda i modela:
 - Regulatorni pristup – primena pokazatelja deviznog rizika na nivou Grupe;
 - Interni pristup – stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije, Value-at-Risk i backtesting.
- Grupa sprovodi kontinuirano ublažavanje deviznog rizika kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Grupa primenjuje sistem eksternih (propisanih od regulatora) i internih limita (usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe), utvrđenih na osnovu pokazatelja deviznog rizika na nivou Grupe i svake pojedinačne članice. Prilikom definisanja limita izloženosti deviznom riziku uzima se u obzir više aspekata deviznog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Grupe.
- Grupa koristi derivative i ostale instrumente i mere u delu sredstava i izvora sredstava, u cilju umanjivanja i ublažavanja izloženosti navedenom riziku.
- Na nivou Grupe i njenih članica ustanovljen je sistem praćenja i kontrole limita i realizacije mera za minimiziranje deviznog rizika.

Upravljanje cenovnim rizicima

- Grupa je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika na nivou pojedinačnih članica i Grupe od procesa njegovog upravljanja i podrške, a vodeći se principima organizacije sistema upravljanja rizicima knjige trgovanja.
- Osnovna načela upravljanja cenovnim rizikom Grupe su:
 - održavanje nivoa rizika u skladu sa eksterno i interno definisanim limitima;
 - praćenje promena na tržištu koje mogu uticati na povećanje izloženosti rizicima knjige trgovanja;
 - utvrđivanje mera za umanjivanje izloženosti rizicima, u uslovima kada Grupa teži gornjoj granici prihvaćenog rizičnog profila izloženosti rizicima.
- Identifikacija rizika poslovnih aktivnosti knjige trgovanja podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja rizičnog profila.
- Merenje i procena rizika poslova knjige trgovanja podrazumeva primenu:
 - standardizovanog (regulatorno propisanog) pristupa,
 - internog modela korišćenjem Value-at-Risk metodologije.
- Grupa ima uspostavljen sistem internih limita, usvojenih od strane nadležnih odbora Grupe, kako na nivou Grupe, tako i na nivou pojedinačnih članica. Na nivou grupe definisani su: limiti izloženosti za sve pozicije knjige trgovanja, kao i limiti učešća knjige trgovanja u ukupnim poslovima Grupe.
- Ublažavanje cenovnog rizika Grupa sprovodi kontinuirano, kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za definisani profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. Definisanje i primena odgovarajućih mera zaštite i preventive, definisanje limita izloženosti i definisanje i primena mera za ublažavanje cenovnog rizika, karakterišu fazu ublažavanja cenovnog rizika.
- Sistem unutrašnje kontrole cenovnog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Grupe, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja cenovnim rizikom. Kontrola cenovnog rizika obuhvata i redovnu kontrolu svake transakcije.
- Saglasno uspostavljenom sistemu izveštavanja o cenovnom riziku Grupe, vrši se izveštavanje o izloženosti cenovnim rizicima.

3.2.5. Operativni rizik

- U cilju minimiziranja nastanka događaja operativnog rizika Grupa uspostavlja odgovarajući okvir koji uključuje: proces identifikovanja događaja operativnog rizika, proces klasifikacije događaja operativnog rizika prema nivou rizičnosti, analizu događaja operativnog rizika, proces praćenja događaja operativnog rizika, monitoring mera za ublažavanje operativnih rizika i sistem ranog otkrivanja događaja operativnog rizika.
- Prilikom preuzimanja operativnog rizika Grupa se rukovodi sledećim načelima:
 - Poslovanje u skladu sa dobrim praksama za upravljanje operativnim rizikom;
 - Obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje operativnim rizikom;
 - Blagovremeno identifikovanje i kontinuirano praćenje događaja operativnog rizika, minimiziranje nastanka događaja operativnog rizika sprovođenjem mera;
 - Analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika, a koji predstavljaju rano upozorenje za signaliziranje promene u rizičnom profilu članica Grupe;
 - Merenje operativnog rizika primenom regulatornog pristupa (pokazatelj operativnog rizika) i internog pristupa (stres testiranje) i
 - Merenje tekuće izloženosti operativnom riziku i procena izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti na sprovođenju mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.
- Grupa kontinuirano vrši ublažavanje operativnog rizika, što podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika kroz utvrđivanje mera za minimiziranje mera za ublažavanje operativnog rizika koje podrazumevaju:
 - Definisane limita izloženosti;
 - Sprovođenje procesa samoprocenjivanja;
 - Definisane i primena mera za ublažavanje operativnih rizika;
 - Sistem fizičkih kontrola;
 - Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i
 - Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.
- Praćenje i kontrola operativnog rizika podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja operativnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Grupe, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola operativnog rizika su uspostavljeni i integrisani u sve poslovne aktivnosti Grupe i na svim nivoima upravljanja operativnim rizikom, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja operativnim rizikom.
- Grupa je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika, kroz redovno izveštavanje nadležnih odbora i organa, kao i jasnu podelu odgovornosti, definisanje pravila o učestalosti i izveštavanju o sprovođenju usvojenih mera za smanjenje operativnog rizika.
- Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje nameravaju da se preduzmu ili jesu preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnostima koje je Grupa poverila trećim licima.
- Grupa izračunava kapitalni zahtev za operativni rizik u skladu sa regulativom koristeći standardizovani pristup.

3.2.6. Rizik zemlje

- Cilj upravljanja rizikom zemlje je da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene metodologije i definisanih limita izloženosti prema zemljama ili grupi zemalja na osnovu rejtinga zemlje.
- Identifikacija rizika zemlje podrazumeva analizu svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika zemlje, a sprovode se na nivou pojedinačnog plasmana i celokupnog portfolija.
- Preduslov za ostvarivanje definisanih ciljeva upravljanja rizikom zemlje je postojanje adekvatne i ažurne baze podataka u kojoj se beleže informacije o zemlji sedišta i prebivališta klijenta od strane poslovnih sektora.
- Merenje rizika zemlje se zasniva na eksternim kreditnim rejtingima zemlje sedišta klijenta, na osnovu kojih se plasmani grupišu u određeni nivo rizika.
- Postupkom praćenja i kontrole rizika zemlje Grupa definiše kako praćenje limita na konsolidovanom nivou i usvojenih mera za umanjenje rizika zemlje, tako i sam proces kontrole.
- Grupa ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku zemlje na konsolidovanom nivou, kojim se blagovremeno izveštava rukovodstvo i nadležni odbori i organizacioni delovi.

3.2.7. Rizik ulaganja

- Grupa ima uspostavljen interni i eksterni sistem izveštavanja o riziku ulaganja čime se obezbeđuje da ulaganje koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Grupe, te da ulaganja Grupe u instrumente kapitala lica

koja nisu lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine ne pređu 60% kapitala Grupe.

3.3. Organizaciona struktura Funkcije upravljanja rizicima

- Sve članice Grupe su uspostavile nezavisnu Funkciju upravljanja rizicima.
- Funkcija upravljanja rizicima matične Banke svoje aktivnosti obavlja kroz sledeće organizacione oblike: Sektor upravljanja rizicima, Sektor analize kreditnog rizika i Sektor za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima.
- Sektor upravljanja rizicima matične Banke nadležan je za upravljanje rizicima na nivou Grupe i izradu šestomesečnih konsolidovanih izveštaja o upravljanju rizicima, a sastoji se od Odeljenja za razvoj sistema i metodologije upravljanja rizicima, Odeljenja risk contollinga i Odeljenja upravljanja tržišnim i operativnim rizicima.
- Sektor analize kreditnog rizika matične Banke čine Odeljenje analize kreditnog rizika velikih korporativnih klijenata, Odeljenje analize kreditnog rizika malih i srednjih klijenata, Odeljenje analize kreditnog rizika fizičkih lica i mikro klijenata i Odeljenje za upravljanje i praćenje kolaterala koja obavljaju aktivnosti na nivou matične Banke iz svojih nadležnosti, kao i analizu i davanje mišljenja na kreditne predloge iznad definisanih limita za subsidijare.
- Sektor za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima matične Banke čine Odeljenje monitoringa i prevencije rizičnih plasmana, Odeljenje restrukturiranja i rehabilitacije plasmana, Odeljenje upravljanja naplatom rizičnih plasmana pravnih lica, Odeljenje upravljanja rizičnim plasmanima fizičkih lica i preduzetnika, Odeljenje upravljanja preuzetom imovinom, Odeljenje kontrole kvaliteta portfolija rizičnih plasmana i izveštavanja.
- Komercijalna banka a.d. Podgorica i Komercijalna banka a.d. Banja Luka aktivnosti upravljanja rizicima obavljaju kroz formirane sektore upravljanja rizicima koji na mesečnom nivou izveštavaju Sektor upravljanja rizicima matične Banke o sprovedenim aktivnostima upravljanja rizicima na nivou članice Grupe.

3.4. Obuhvatnost i karakteristike sistema izveštavanja o rizicima, kao i načina merenja rizika

- Funkcija upravljanja rizicima matične Banke identifikuje sve faze upravljanja rizicima, između ostalih i faze merenja i izveštavanja o rizicima kojima je bankarska Grupa izložena u svom poslovanju. Takođe, nadležna je za razvijanje modela i metodologija za merenje rizika, kao i za izveštavanje nadležnih organa bankarske Grupe.
- Bankarska Grupa je uspostavila i adekvatan informacioni sistem koji podrazumeva potpunu informisanost lica uključenih u sistem upravljanja svim pojedinačnim rizicima i odgovarajuće izveštavanje rukovodstva.
- Detaljnije informacije o izveštavanju o rizicima su definisane tačkom 3.7., dok su detaljnije informacije o fazi merenja po svakoj vrsti rizika date u okviru tačke 3.2.

3.5. Adekvatnost uspostavljenog sistema upravljanja rizicima bankarske Grupe

- Grupa je uspostavila adekvatan sistem upravljanja rizicima u odnosu na svoj rizični profil, sklonost i toleranciju ka rizicima, kao i u odnosu na svoju poslovnu politiku i strategiju.
- Tokom 2018. godine nije bilo kršenja usvojenih limita na nivou Grupe čime je sistem upravljanja rizicima ocenjen kao adekvatan u odnosu na usvojeni rizični profil, poslovne politike i strategije pojedinačnih članica bankarske Grupe.

3.6. Opis povezanosti rizičnog profila bankarske Grupe sa poslovnom strategijom

- Grupa vrši internu procenu adekvatnosti kapitala u skladu sa svojom sklonošću ka rizicima, tolerancijom prema rizicima i rizičnim profilom matične Banke i članica bankarske Grupe i na osnovu toga određuje strategiju za održavanje potrebnog nivoa kapitala. Sklonošću bankarske Grupe ka rizicima smatra se nivo rizika koji Grupa namerava da preuzme radi ostvarivanja svoje strategije i politika, dok se tolerancijom prema rizicima smatra najviši prihvatljivi nivo rizika za Grupu.
- Bankarska Grupa definiše svoju sklonost ka rizicima kao nizak, srednji i visok nivo, a uključujući i pozicioniranost Grupe prema bankarskom tržištu.
- Grupa definiše toleranciju prema rizicima kao najviši nivo rizika koji je spremna da prezume, a da pri tome njen rizični profil bude u okviru definisane sklonosti prema rizicima. Ključni pokazatelji poslovanja bankarske Grupe prikazani su u sledećoj tabeli:

Ključni pokazatelji poslovanje bankarske Grupe	Ostvareno (31.12.2018.)	Ostvareno (31.12.2017.)
Adekvatnost kapitala	25,22%	24,56%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	25,22%	24,56%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	25,05%	24,38%

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom	414%	415%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	19,18%	13,40%
Izloženost prema licu povezanom sa Bankom	0,81%	0,82%
Ukupna izloženost prema licima povezanim sa Bankom	1,39%	1,12%
Zbir svih velikih izloženosti	56,91%	45,88%
Zbir svih ulaganja u lica nefinansijskog sektora i ulaganja u osnovna sredstva	14,54%	16,42%
Pokazatelj deviznog rizika	12,25%	14,29%

3.7. Opis načina na koji se obezbeđuje informisanje organa upravljanja bankarske Grupe o rizicima

- Bankarska Grupa je uspostavila sistem redovnog izveštavanja o izloženosti rizicima i profilu rizičnosti, koji omogućuje relevantnim zaposlenim na svim nivoima u Grupi pravovremene, tačne i dovoljno detaljne informacije koje su potrebne za donošenje poslovnih odluka i efikasno upravljanje rizicima, odnosno sigurno i stabilno poslovanje.

4. KAPITAL I KAPITALNI ZAHTEVI BANKARSKE GRUPE

4.1. Kapital bankarske Grupe

Kvantitativni podaci o kapitalu Grupe obuhvataju:

- Iznos osnovnog i dopunskog kapitala;
- Pregled pojedinačnih elemenata kapitala;
- Odbitne stavke od kapitala;
- Iznos ukupnog kapitala.

Opis osnovnih karakteristika finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala je dat u Prilogu 2 PI-FIKAP.

Struktura kapitala

RSD 000

Naziv	31.12.2018.	31.12.2017.
OSNOVNI KAPITAL	57.135.973	51.158.788
OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	56.762.463	50.785.278
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	16.817.956	16.817.956
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	22.843.084	22.843.084
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	14.633.760	11.570.050
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici/gubici	5.937.215	5.673.614
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici	6.062.698	5.782.475
(-) Nerealizovani gubici	(125.483)	(108.862)
Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala, dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(2.885)	-
Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu	51	65
(-) Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala, osim nerealizovanih gubitaka po osnovu HOV koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(3.466.720)	(6.119.492)
(-) Gubitak (gubici iz ranijih godina + gubitak tekućeg perioda)	(1.481.701)	(1.665.678)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(627.468)	(498.388)
(-) Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(840.967)	(857.096)
(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama banke koji se odbija od osnovnog akcijskog kapitala banke	(516.584)	(3.098.330)
DODATNI OSNOVNI KAPITAL	373.510	373.510
Uplaćen iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala	373.510	373.510
DOPUNSKI KAPITAL	-	-
Instrumenti dopunskog kapitala, subordinirane obaveze i pripadajuća emisiona premija	-	-
Od čega: uplaćen iznos subordiniranih obaveza koje su ispunjavale uslove za uključivanje u dopunski kapital banke do 30.6.2017. a koje banka uključuje u dopunski kapital do 31.12.2022. u	-	-

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

skladu s prelaznim odredbama Odluke o adekvatnosti kapitala banke		
Napomena: Subordinirane obaveze koje su prestale da ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	-
REGULATORNI KAPITAL	57.135.973	51.158.788

4.2. Kapitalni zahtevi i adekvatnost kapitala

- Grupa izračunava pokazatelje adekvatnosti kapitala (osnovnog akcijskog, osnovnog i ukupnog kapitala) i kapitalne zahteve u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije koristeći standardizovani pristup i to za rizikom ponderisane izloženosti za:
 - Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane, rizik smanjenja vrednosti kupljenih potraživanja i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka;
 - Rizik izmirenja/ispоруke (osim po osnovu slobodnih isporuka);
 - Tržišne rizike;
 - Operativni rizik;
 - Rizik prilagođavanja kreditne izloženosti;
 - Po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.
- Regulatorno propisana minimalna vrednost pokazatelja adekvatnosti kapitala je 8% uvećana za kombinovani zaštitni sloj kapitala koji se sastoji iz zaštitnog sloja za očuvanje kapitala (2,5%), zaštitnog sloja za sistemski značajnu banku (2%) i zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik (1,52%) – dok na kraju 2018. godine Grupa nije imala kontradiktorni zaštitni sloj kapitala.
 - Grupa izračunava tri pokazatelja adekvatnosti kapitala:
 - PAK ukupnog kapitala bankarske Grupe (min 8% + kombinovani zaštitni sloj kapitala 6,02pp)
 - PAK osnovnog kapitala bankarske Grupe (min 6% + kombinovani zaštitni sloj kapitala 6,02pp)
 - PAK osnovnog akcijskog kapitala bankarske Grupe (min 4,5% + kombinovani zaštitni sloj kapitala 6,02pp)

Kapitalni zahtevi	31.12.2018.	31.12.2017.
KAPITAL	57.135.973	51.158.788
Ukupan osnovni kapital	57.135.973	51.158.788
Osnovni akcijski kapital	56.762.463	50.785.278
Dodatni osnovni kapital	373.510	373.510
Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	15.201.385	13.441.005
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	1.379.086	898.072
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	276.409	259.235
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	4	-
Izloženosti prema bankama	356.177	288.811
Izloženosti prema privrednim društvima	4.693.998	4.402.815
Izloženosti prema fizičkim licima	5.776.993	4.928.660
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	763.462	726.338
Izloženosti koje se nalaze u statusu neizmirenja obaveza	668.260	686.519
Vlasnička ulaganja	274.342	255.923
Ostale izloženosti	1.012.654	994.632
Tržišni rizici	226.706	507.992
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	35.431	67.423
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	147.067	133.646
Kapitalni zahtev za devizni rizik	44.208	306.923
Operativni rizik	2.698.649	2.718.353
Izloženost operativnom riziku	2.698.649	2.718.353
Ukupni kapitalni zahtevi	18.126.740	16.667.350
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (minimum 4,5% + kombinovani zaštitni sloj kapitala)	25,05%	24,38%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (minimum 6% + kombinovani zaštitni sloj kapitala)	25,22%	24,56%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (minimum 8% + kombinovani zaštitni sloj kapitala)	25,22%	24,56%

- Bankarska Grupa na 31.12.2018. nema izdvojene kapitalne zahteve za i rizik izmirenja/ispоруke (osim po osnovu

- slobodnih isporuka), za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti kao ni po osnovu prekoračenja limita izloženosti iz knjige trgovanja.
- Pregled kapitalnih zahteva dat je u Prilogu 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB)

Struktura obračuna kapitalnog zahteva za operativni rizik

RSD 000

Linija poslovanja	Indikator izloženosti			Stopa kapitalnog zahteva	Kapitalni zahtev
	2015.	2016.	2017.		
1. Finansiranje privrednih subjekata	5.498	18.575	28.769	18%	2.698.649
2. Trgovina i prodaja	(295.514)	1.112.440	2.227.695	18%	
3. Brokerski poslovi s fizičkim licima	6.200	3.312	7.467	12%	
4. Bankarski poslovi s privrednim društvima	6.006.050	5.727.156	(3.143.389)	15%	
5. Bankarski poslovi s fizičkim licima	12.214.007	10.815.194	18.671.696	12%	
6. Platni promet	2.034.688	2.172.295	2.547.019	18%	
7. Usluge za račun klijenata	47.597	41.204	23.746	15%	
8. Upravljanje imovinom	163.051	(253.281)	183.425	12%	

4.3. Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP

- Bankarska Grupa je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala (u daljnjem tekstu: ICAAP) u skladu sa svojim rizičnim profilom i tolerancijom prema rizicima, a koji za cilj ima jačanje odnosa između upravljanja rizicima i kapitala Grupe, odnosno da obezbedi da Grupa raspolaže dovoljnim nivoom kapitala da podrži sadašnje i buduće aktivnosti i pokrije sve materijalno značajne rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.
- ICAAP je uključen u sistem upravljanja rizicima i integralni je deo procesa donošenja odluka u Grupi, takođe redovno se preispituje i prilagođava, a posebno kada je Grupa izložena novim rizicima ili značajnim promenama.
- Grupa je uspostavila Strategiju i Plan upravljanja kapitalom. Plan upravljanja kapitalom sadrži:
 - Strateške ciljeve i periode za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
 - Opis procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom, planiranje njegovog adekvatnog nivoa i odgovornost za taj proces;
 - Procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
 - Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
 - Ograničenja u vezi sa raspoloživim internim kapitalom;
 - Prikaz i obrazloženje efekata stres testiranja na interne kapitalne zahteve;
 - Alokacija kapitala;
 - Plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu da uticati na iznos raspoloživog internog kapitala.
- ICAAP je stabilan proces upravljanja rizicima koji adekvatno identifikuje, meri, agregira i prati rizike kroz obuhvat svih ključnih elemenata procene kapitalnih zahteva, planiranja i upravljanja kapitalom.
- ICAAP je dokumentovan proces koji se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i u skladu je sa Strategijom upravljanja rizicima i pojedinačnim politikama za upravljanje rizicima, Strategijom i Planom upravljanja kapitalom, Planom oporavka, kao i strategijama i biznis planovima pojedinačnih članica bankarske Grupe. Osnovne uslove koje ICAAP implementiran u Grupi ispunjava:
 - Zasnovan je na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
 - Pruža sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje značajnih rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
 - Obezbeđuje adekvatan raspoloživi interni kapital u skladu sa sa rizičnim profilom Grupe;
 - Uključen je u sistem upravljanja Grupom i donošenja odluka u Grupi;
 - Predmet je redovne analize, praćenja i provere.
- Cilj ICAAP-a je jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Grupa izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Osnovni cilj procesa procene adekvatnosti internog kapitala jeste poboljšanje veze između rizičnog profila Grupe, sistema upravljanja rizicima i dostupnosti kapitala. Od bankarske Grupe se očekuje implementacija primerenog procesa procene adekvatnosti internog kapitala koji obuhvata sve ključne elemente planiranja i upravljanja kapitalom, kao i obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala u odnosu na identifikovane rizike.
- Određivanjem potencijala za pokriće rizika, Grupa indirektno postavlja maksimalni nivo rizika koji je spremna da prihvati. Kroz ICAAP se osim procene internih kapitalnih zahteva procenjuje i raspoloživi interni kapital. Planiranje raspoloživog internog kapitala osigurava i održavanje takav nivo kapitala koji može podržati rast plasmana, budućih izvora sredstava, politiku dividendi, u skladu sa strategijama i biznis planovima pojedinačnih članica bankarske Grupe.

- Okvir procesa interne procene adekvatnosti kapitala odražava Strategiju upravljanja rizicima, Strategiju i Plan upravljanja kapitalom i postavljene limite, pri čemu ICAAP služi kao sveobuhvatni upravljački model.
- Grupa kontinuirano procenjuje rizični profil i redovno revidira postupak interne procene adekvatnosti kapitala istovremeno razvijajući metodologije procene ostalih vrsta rizika kako bi sveobuhvatno upravljanje rizicima na nivou Grupe bilo što efikasnije.
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe:
 - Uspostavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe u skladu sa ciljevima upravljanja i načelima preuzimanja i upravljanja rizicima;
 - Identifikovanje, merenje (procena), ublažavanje i praćenje svih rizika kao osnova za procenu adekvatnosti kapitala;
 - Postavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Grupe u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova Grupe;
 - Obezbeđenje internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Grupe.

Faze ICAAP-a:

- Identifikacija rizika i utvrđivanje njihove materijalne značajnosti – na osnovu metodologije utvrđeni su kvantitativni i kvalitativni kriterijumi na osnovu kojih se utvrđuju materijalno značajni rizici koji će biti uključeni u proces interne procene adekvatnosti kapitala, u skladu sa vrstom, obimom i složenošću poslovanja kojim se Grupa bavi, kao i specifičnosti tržišta na kojima posluje. Pri proceni materijalne značajnosti rizika, Grupa razmatra sve rizike kojima je izložena, odnosno koje preuzima, kao i rizike kojima bi mogla biti izložena, a polazeći od strategija i biznis planova pojedinačnih članica. Svi preuzeti rizici mogu se podeliti na materijalno značajne – za koje je potrebno izdvojiti deo kapitala i na rizike koji ne zahtevaju njegovo izdvajanje, s obzirom da su procenjeni kao nematerijalni, ili Grupa njima upravlja kroz uspostavljeni sistem upravljanja rizicima.
- Kvalifikacija rizika i obračunavanje iznosa internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike – Grupa koristi metode propisane za obračun minimalnih kapitalnih zahteva, kao i interne pristupe merenja. Grupa sprovodi stresno testiranje za sve materijalno značajne rizike, kao i za interni kapital, koji uključuju faktore rizika specifične za okruženje u kome Grupa posluje. Rezultati stresnog testiranja uzimaju se u obzir pri proceni i održavanju raspoloživog internog kapitala na određenom nivou.
- Za uključivanje materijalno značajnih rizika u ICAAP Grupa primenjuje sledeće metodologije za:
 - **Kreditni rizik** – standardizovani pristup uz stresno testiranje primenom ekonometrijskih modela sa vremenskim horizontom od godinu dana;
 - **Operativni rizik** – standardizovani pristup uz primenu stresnog testiranja;
 - **Tržišni rizik (devizni rizik i cenovni rizik po osnovu pozicija iz knjige trgovanja)** – VaR metodologija sa primenom stresnog testiranja;
 - **Kamatni rizik** – metodologija na osnovu osetljivosti promene ekonomske vrednosti kapitala i promene faktora;
 - **Rizik likidnosti** – za potrebe ICAAP-a sagledava se primenom testiranja “hipotetičkog” nivoa krize likvidnosti i kalkulacija nedostajućeg iznosa sredstava;
 - **Rizik koncentracije** – primenom sopstvenog modela zasnovanog na HHI indeksu uz primenu stres testa;
 - **Rezidualni rizik** – stres testiranje pogoršanja efikasnosti korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika;
 - **Kreditno-devizni rizik** – stres testiranje efekata na povećanje izloženosti kreditnom riziku usled rasta deviznog kursa;
 - **Strateški rizik** – interni kapitalni zahtev za strateški rizik se obračunava na osnovu stresnog testiranja koje se bazira na statističkoj metodi standardne devijacije relativnog negativnog odstupanja ostvarenih od planiranih veličina neto kamatnog prihoda na godišnjem nivou za utvrđenu višegodišnju seriju podataka, dok se stres testiranje ovog rizika sprovodi istom metodom, uz posmatranje svih odstupanja (kako negativnih, tako i pozitivnih) ostvarenih od planiranih veličina neto kamatnog prihoda;
 - **Rizik ulaganja** – kapitalna rezerva u visini od 2% raspoloživog internog kapitala;
 - **Materijalno neznačajni rizici** su uključeni u ICAAP kroz sistem politika i procedura, sistem limita, sistem odlučivanja.
- Određivanje ukupnog raspoloživog internog kapitala uključuje i rezultate stresnog testiranja. Takođe, za planiranje regulatornog i raspoloživog internog kapitala vremenski horizont je tri godine.
- Poređenje iznosa kapitala izračunatog u skladu sa regulatornim zahtevima i iznosa raspoloživog internog kapitala, kao i minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva.

5. IZLOŽENOST RIZICIMA

5.1. Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja

U analizi i proceni kreditnog rizika članice Grupe koriste dva paralelna pristupa: interni i regulatorni.

- Interni sistem rejtinga nije samo instrument za oblikovanje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana, već predstavlja osnovu za analizu portfolija, podršku prilikom odobrenja plasmana, kao i u postupku

obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju rangiranja nivoa rizičnosti plasmana i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju.

- U analizi kreditnog rizika, pored internog sistema rejtinga, članice Grupe koriste i načela propisana lokalnom regulativom centralnih banaka iz svojih zemalja, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma i obračun rezerve za procenu gubitaka po osnovu kreditnog rizika. Primena ovih kriterijuma omogućava članicama Grupe da pokriju neočekivane gubitke koji mogu nastati usled nemogućnosti i nesposobnosti klijenta da svoje obaveze izmiruje o roku dospeća prema ugovorom definisanim uslovima. U tom smislu članice Grupe vrše klasifikaciju potraživanja i obračun potrebnog nivoa rezervisanja koji predstavlja određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica ukoliko se plasirana sredstva ne vrate o roku dospeća i u punom iznosu. Od 01.01.2019. godine, Narodna banka Srbije ukinula je obračun rezerve za procenjene gubitke i potrebne rezerve, ali je zadržala klasifikaciju dužnika i plasmana, tako da matična Banka neće obračunavati rezerve za potencijalne gubitke i potrebnu rezervu.
- Grupa definiše **dospela nenaplaćena potraživanja** kao sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospeća (po osnovu glavnog duga, kamata i naknada, kao i intervencije po garancijama, avalima i ostalim oblicima jemstva, nedozvoljena prekoračenja na računima klijenata i ostale dospеле obaveze klijenata).
- **Potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (Default) – potraživanja u docnji (past due)** potraživanje kod koga je dužnik u docnji dužoj od 90 dana, a Grupa je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne, Grupa smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoje obaveze ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenta kreditne zaštite i za potraživanje je utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualnoj osnovi,.
- **Potraživanja na Watch listi** - potraživanje kod koga je dužnik u finansijskim teškoćama na osnovu kriterijuma koji su definisani inetrnim aktima Banke i nalazi se u nivou 2 rizika u skladu sa MSFI 9 standardom.

Obezvređenje potraživanja za računovodstvene potrebe je verovatnoća ponderisane procene kreditnih gubitaka (tj. sadašnja vrednost svih manjkova gotovine) tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta, dok je sam manjak gotovine razlika između tokova gotovine koji pripadaju Grupi po ugovoru i tokova gotovine koje Grupa očekuje da primi.

- **Specifična prilagođavanja za kreditni rizik** uključuju deo iznosa prilagođavanja za kreditni rizik koji se odnosi na sledeće gubitke:
 - gubitke za instrumente merene po fer vrednosti koji predstavljaju obezvređenje po osnovu kreditnog rizika u skladu sa MSFI 9 standardom,
 - gubitke nastale kao rezultat tekućih ili prošlih događaja koji utiču na pojedinačno značajnu izloženost ili izloženosti koje nisu pojedinačno značajne, a procenjuju se na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi,
 - gubitke za koje istorijsko iskustvo i trenutno dostupni podaci ukazuju na to da je gubitak nastao, ali Grupa još nije upoznata s tim koja pojedinačna izloženost je pretrpela te gubitke.
- **Za specifična prilagođavanja za kreditni rizik i njihova ukidanja koja se evidentiraju direktno kroz bilans uspeha** – ovo ukidanje obezvređenja vrši se preko prihoda u bilansu uspeha.
- **Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti** predstavljaju izloženosti kod kojih se vrši procena naplativosti, odnosno kod kojih se vrši umanjenje za iznos budućeg očekivanog gubitka u skladu sa MSFI 9 standardom.
- Grupa ima jasno definisane kriterijume za procenjivanje i priznavanje kredita i potraživanja, kao i kriterijume za procenjivanje i priznavanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza, poštujući zahteve MSFI 9 standarda. Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrši se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali ili će nastati nakon početnog priznavanja potraživanja, a koji nepovoljno utiču na urednost izmirivanja obaveza dužnika prema Grupi.
- Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita, opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.
- Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata, kao i realizacijom sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno plasman biti namiren iz tih sredstava, uz vršenje diskontovanja sa prvobitnom efektivnom kamatnom stopom. U skladu sa zahtevima MSFI 9 standarda, prilikom pojedinačnog obezvređenja Grupa koristi više scenarija naplate, koji se ponedrišu sa različitim verovatnoćama, koje u zbiru daju 100%.

Obračun ispravke vrednosti bilansne aktive

- Članice Grupe vrše procenu obezvređenja potraživanja kao pojedinačnu i grupnu. Svi klijenti se grupišu na osnovu interno propisane metodologije bazirane na sistemu internog rejtinga Grupe.
- Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja kredita, za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirenja obaveza (nivo 3) – default (rizičan plasman, podkategorija rizika 4D, 4DD i 5 prema internom sistemu rejtinga), a na grupnom nivou za plasmane kod kojih nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (nivo 1 i 2) i koji nisu pojedinačno značajni sa statusom

default-a (nivo 3). Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po kreditu, primenom prvobitno ugovorene efektivne kamatne stope konkretnog kredita. Kod intervencija po garancijama članice Grupe i drugim oblicima jemstva, sadašnja vrednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih priliva primenom prosečne godišnje zakonske zatezne kamatne stope.

- Obezvređenje na grupnoj osnovi procenjuje se za svaku grupu posebno, imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika.
- Za sektor privrede i stanovništva, Grupa obračunava očekivane kreditne gubitke (obezvređenje) na sledeći način:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (EAD_t * MPD_t * LGD_t * DF_t)$$

- ECL Expected credit loss (očekivani kreditni gubitak)
 - EAD Exposure at default (izloženost u trenutku default-a)
 - MPD Marginal Probability of default (marginalna verovatnoća default-a)
 - LGD Loss given default (gubitak u slučaju default-a klijenta)
 - DF EIR based discount factor (diskontni faktor zasnovan na EKS)
- Navedena formula se koristi za izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka (obezvređenja) u nivou 1 i 2, uz respektovanje vremenskog horizonta. U skladu sa MSFI 9 standardom, Grupa od 01.01.2018. godine obračunava obezvređenje i za izloženosti prema državama članica Grupe, centralnim bankama članica Grupe i druge izloženosti sa ponderom kreditnog rizika 0, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala Narodne banke Srbije, izuzev izloženosti po osnovu obavezne rezerve i sličnih izloženosti po osnovu kojih očekivani kreditni gubici teže 0. Za obračun obezvređenja prema državama članica Grupe, centralnim bankama članica Grupe i drugim izloženostima sa ponderom kreditnog rizika 0, Grupa koristi podatke o vrednosti PD od eksterne rejting agencije Moody's, kao i vrednost bazelskog LGD (45%).

Obračun rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

- Utvrđivanje pojedinačnog verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama (potencijalnim obavezama – plativih i činidbenih garancija, akreditiva, avala i drugih vanbilansnih stavki) vrši se kada se proceni da postoji dovoljno izvesno očekivanje da će doći do odliva sredstava za izmirenje potencijalne obaveze i dužnik se nalazi u nivou 3. Takođe, za nivoe 1 i 2, Grupa utvrđuje procenu verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama za sve vanbilansne stavke, uključujući i neiskorišćene preuzete obaveze. Način obezvređenja vanbilansnih stavki za nivo 1 i nivo 2 je isti kao kod obezvređenja bilansnih potraživanja, osim u delu priznavanja EAD-a. Kod procene verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama, Grupa umanjuje izloženost za faktor konverzije (CCF). Zbog nedostatka istorijskih podataka, Grupa koristi najbolju aproksimaciju CCF, a to su faktori konverzije definisani od strane regulatora članica Grupe. Rezervisanje se evidentira u okviru obaveza u bilansu stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha perioda u kome je verovatnoća nastala.

1) Pregled izloženosti kreditnom riziku po klasama aktive

000 RSD

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2018.		31.12.2017.	
	Izloženost*	Prosečna vrednost	Izloženost*	Prosečna vrednost
Države i centralne banke	297.572.204	290.493.078	285.878.759	300.747.707
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	11.254.252	10.550.530	8.276.494	8.233.650
Javna administrativna tela	489	494	0	0
Međunarodne razvojne banke	0	0	0	262
Banke	21.857.841	20.214.910	32.531.112	36.944.957
Privredna društva	78.872.219	74.983.207	72.278.821	71.525.261
Fizička lica	117.518.852	114.929.805	100.496.534	91.012.757
Izloženosti obezbedene hipotekama na nepokretnosti	25.942.046	27.101.023	25.214.421	41.269.032
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	46.199.158	45.392.950	44.963.674	25.925.168
Vlasnička ulaganja	4.911.376	4.882.616	4.626.534	4.667.399
Ostale izloženosti	322.057.964	327.493.842	318.077.508	315.142.567
Ukupno	926.186.401	916.042.455	892.343.857	895.468.760

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti (za bilansne pozicije) i rezervisanje za procenjene gubitke (po vanbilansnim stavkama) i potrebnu rezervu za procenjene gubitke.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

2) Geografska raspodela izloženosti prema materijalno značajnim oblastima po klasama izloženosti kao i obezvređena i potraživanja u docnji, prikazana po značajnim geografskim oblastima 000 RSD

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Bruto izloženost	Iznos obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Iznos ispravke vrednosti i rezervisanja obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Bruto izloženost	Iznos obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Iznos ispravke vrednosti i rezervisanja obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji
Države i centralne banke	297.910.660	255.753.163	333.261	287.381.964	7.195.627	1.365.639
Srbija	279.972.365	246.587.676	230.211	274.651.396	-	-
Bosna i Hercegovina	14.783.195	7.353.137	81.909	9.953.876	6.396.080	1.365.634
Crna Gora	3.154.310	1.811.560	21.136	2.775.141	799.297	5
Ostalo	790	790	5	1.551	250	-
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	11.347.313	7.694.791	51.690	8.324.844	5.617.103	251
Srbija	8.966.684	7.196.186	50.183	5.629.445	2.921.705	226
Bosna i Hercegovina	2.171.085	498.596	1.507	2.413.848	2.413.848	22
Crna Gora	209.544	9	-	281.551	281.550	3
Javna administrativna tela	500	500	11	-	-	-
Srbija	500	500	11	-	-	-
Banke	21.885.656	16.402.644	17.469	32.539.789	1.983.601	35
Crna Gora	3.799	3.799	299	14.183.620	112	-
Srbija	8.366.952	6.735.947	14.541	9.004.072	818.151	24
Nemačka	9.095.157	7.885.263	2.067	5.827.813	-	-
SAD	-	-	-	1.026.384	-	-
Austrija	1.254.473	1.026.913	285	-	-	-
Bosna i Hercegovina	785.061	2.428	30	637.731	306.391	3
Ostalo	2.380.214	748.295	247	1.860.169	859.059	8
Privredna društva	80.088.665	60.343.403	1.037.031	73.438.691	71.663.310	497.181
Srbija	63.723.684	46.738.204	692.531	63.720.800	62.916.036	6.446
Crna Gora	5.424.690	4.254.247	233.730	6.006.746	5.245.664	54.875
Bosna i Hercegovina	10.921.399	9.350.952	110.770	3.693.069	3.501.610	435.860
Ostalo	18.892	-	-	18.076	-	-
Fizička lica	118.416.870	90.354.302	822.492	101.635.281	94.023.887	794.957
Srbija	105.687.605	82.279.140	585.353	91.772.882	86.715.231	38.403
Bosna i Hercegovina	5.361.555	3.813.125	62.335	5.164.656	4.052.949	83.603
Crna Gora	7.324.898	4.234.954	174.607	4.662.384	3.220.351	672.873
Ostalo	42.812	27.084	197	35.359	35.336	78
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	26.012.087	11.656.831	36.896	25.312.181	24.865.771	40.634
Bosna i Hercegovina	1.640.658	773.429	5.229	1.862.164	1.419.549	974
Crna Gora	3.092.433	1.247.152	13.689	2.178.742	2.178.741	6.260
Srbija	21.278.996	9.636.250	17.978	21.271.275	21.267.481	33.400
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	61.163.877	22.482.558	14.831.290	66.070.054	30.492.724	19.629.785
Srbija	58.966.053	20.789.130	13.663.751	63.293.659	27.794.838	17.898.738
Bosna i Hercegovina	1.169.669	760.511	393.952	1.328.700	1.319.245	923.943
Crna Gora	547.874	512.390	353.061	973.198	964.170	392.634
Ostalo	480.281	420.527	420.526	474.497	414.471	414.470
Vlasnička ulaganja	4.911.927	3.331.184	462	5.131.965	538.769	504.732
Austrija	3.331.184	3.331.184	462	3.279.824	-	-
SAD	1.256.020	-	-	1.026.613	-	-
Srbija	317.384	-	-	743.109	460.383	426.345
Crna Gora	355	-	-	355	-	-
Ostalo	6.984	-	-	82.064	78.386	78.387
Ostale izloženosti	329.978.958	17.491.246	7.882.970	327.779.225	20.089.309	9.343.010

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

Srbija	288.975.006	15.610.942	6.389.270	305.493.447	15.883.207	6.070.292
Bosna i Hercegovina	20.606.993	407.843	54.902	18.320.567	2.096.560	1.530.944
Crna Gora	20.395.508	1.471.011	1.438.773	3.963.761	2.108.091	1.741.767
Ostalo	1.451	1.451	25	1.450	1.451	7
Ukupno	951.716.513	485.510.622	25.013.572	927.613.994	256.470.100	32.176.224

Napomena: Pregled predstavlja ukupnu bruto izloženost bilansnih i vanbilansnih stavki po materijalno značajnim oblastima, kao i bruto izloženost bilansnih stavki kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i vanbilansnih stavki za koje je izvršeno rezervisanje za gubitke

3) Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti bilansnih pozicija i rezervisanje za gubitke po vanbilansnim stavkama, po klasama izloženosti i sektorima na dan 31.12.2018. godine

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Ukupna bruto izloženost	Iznos obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Iznos ispravke vrednosti i rezervisanja obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Ukupna bruto izloženost	Iznos obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji	Iznos ispravke vrednosti i rezervisanja obezvređenih potraživanja uključujući i potraživanja u docnji
Države i centralne banke	297.910.660	255.753.163	333.261	287.381.964	7.195.627	1.365.639
Sektor finansija i osiguranja	42.484.226	1.500.597	300	65.389.896	1.565.591	1.365.591
Sektor opšte države	251.129.927	249.956.059	288.582	218.937.254	2.576.722	17
Sektor stranih lica	4.295.207	4.295.207	44.376	3.054.614	3.053.314	31
Sektor drugih pravnih lica	1.300	1.300	3	200	-	-
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	11.347.313	7.694.791	51.690	8.324.844	5.617.103	251
Javni nefinansijski sektor	472.836	-	-	-	-	-
Sektor opšte države	10.122.956	7.694.774	51.689	6.036.201	3.994.336	236
Sektor stranih lica	751.504	-	-	665.877	-	-
Sektor drugih pravnih lica	17	17	1	1.622.766	1.622.767	15
Javna administrativna tela	500	500	11	-	-	-
Sektor opšte države	500	500	11	-	-	-
Banke	21.885.656	16.402.644	17.469	32.539.789	1.983.601	35
Sektor finansija i osiguranja	8.626.355	6.735.934	14.541	23.365.050	967.650	25
Ostalo – sve sto se ne odnosi na navedene sektore	4.908	-	-	5	-	-
Sektor privrednih društava	1	1	-	1	1	-
Sektor stranih lica	12.979.356	9.666.690	2.927	9.017.730	858.947	9
Sektor drugih pravnih lica	275.036	19	1	157.003	157.003	1
Privredna društva	80.088.665	60.343.403	1.037.031	73.438.691	71.663.310	497.181
Sektor finansija i osiguranja	30.924	7.195	74	605	606	-
Javni nefinansijski sektor	13.253.044	9.745.211	49.296	12.141.488	11.923.741	95.364
Sektor privrednih društava	56.014.267	40.048.785	807.147	55.924.853	54.416.374	368.403
Sektor preduzetnika	1	1	-	1	1	-
Sektor opšte države	1.207.637	1.108.070	13.242	1.231.059	1.199.980	4.052
Sektor stanovništva	150.910	64.366	42	5.081	5.081	5
Sektor stranih lica	9.045.049	9.045.049	165.009	4.074.154	4.056.078	28.905
Sektor drugih pravnih lica	386.833	324.726	2.221	61.450	61.449	452
Fizička lica	118.416.870	90.354.302	822.492	101.635.281	94.023.887	794.957
Sektor finansija i osiguranja	29.356	28.957	1.303	37.417	32.493	1.022
OSTALO – sve sto se ne odnosi na navedene sektore	2.000	-	-	-	-	-
Javni nefinansijski sektor	136.536	78.056	639	126.536	106.901	573
Sektor privrednih društava	30.382.401	19.097.160	370.303	26.125.123	23.985.894	248.389
Sektor preduzetnika	4.916.835	4.150.254	70.013	3.881.642	3.866.926	71.518
Sektor opšte države	33.583	33.583	249	85.009	77.982	97
Sektor stanovništva	82.671.696	66.893.823	378.360	70.888.581	65.605.418	470.198
Sektor stranih lica	49.141	47.246	515	82.902	79.328	418
Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima i registrovani poljoprivredni proizvođači	40.863	5.031	15	12.174	6.000	-
Sektor drugih pravnih lica	154.459	20.192	1.095	395.897	262.945	2.742
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	26.012.087	11.656.831	36.896	25.312.181	24.865.771	40.634
Sektor finansija i osiguranja	18.533	18.533	436	-	-	-

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

Sektor privrednih društava	4.980.171	1.186.103	21.407	3.545.572	3.542.383	12.498
Sektor preduzetnika	259.544	81.769	1.154	214.482	214.482	227
Sektor opšte države	-	-	-	1.580	-	-
Sektor stanovništva	20.503.890	10.370.426	13.899	21.440.824	20.999.183	27.871
Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima i registrovani poljoprivredni proizvođači	-	-	-	43.145	43.145	-
Sektor drugih pravnih lica	249.949	-	-	66.578	66.578	38
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	61.163.877	22.482.558	14.831.290	66.070.054	30.492.724	19.629.785
Sektor finansija i osiguranja	108.949	3.486	3.485	108.859	3.396	3.392
Javni nefinansijski sektor	5.065.697	1.818.069	1.209.232	5.197.410	2.292.908	1.153.332
Sektor privrednih društava	24.411.940	10.603.175	5.847.634	28.964.506	17.559.892	10.765.385
Sektor preduzetnika	497.402	126.620	83.686	488.127	179.359	128.570
Sektor opšte države	5.184.932	173.616	157.070	1.069.715	139.627	135.174
Sektor stanovništva	5.193.838	2.820.268	1.652.862	5.271.668	3.679.672	1.809.412
Sektor stranih lica	488.519	424.931	423.937	481.430	417.996	416.978
Sektor drugih pravnih lica	20.212.600	6.512.393	5.453.384	24.488.339	6.219.874	5.217.542
Vlasnička ulaganja	4.911.927	3.331.184	462	5.131.965	538.769	504.732
Sektor finansija i osiguranja	315.360	-	-	342.878	60.276	28.828
Javni nefinansijski sektor	1.899	-	-	31.073	31.073	28.484
Sektor privrednih društava	480	-	-	3.564	3.084	3.084
Sektor opšte države	-	-	-	800	800	800
Sektor stranih lica	4.594.188	3.331.184	462	4.388.500	78.386	78.386
Sektor drugih pravnih lica	-	-	-	365.150	365.150	365.150
Ostale izloženosti	329.978.958	17.491.246	7.882.970	327.779.225	20.089.309	9.343.010
Sektor finansija i osiguranja	46.179.648	1.820.830	1.491.447	29.796.722	4.126.924	3.272.248
Ostalo – sve sto se ne odnosi na navedene sektore	283.182.651	15.250.719	6.382.900	297.191.664	15.201.498	6.046.671
Javni nefinansijski sektor	7	7	-	1.136	1.134	115
Sektor privrednih društava	130.496	56.994	571	290.859	290.232	1.640
Sektor preduzetnika	9.904	9.904	809	24	24	5
Sektor opšte države	8.845	8.325	129	24.000	13.045	621
Sektor stanovništva	345.445	249.779	2.517	336.293	328.657	20.682
Sektor stranih lica	1.460	1.451	25	1.451	1.451	7
Sektor drugih pravnih lica	120.502	93.237	4.572	137.076	126.344	1.021
Ukupno	951.716.513	485.510.622	25.013.572	927.613.994	256.470.100	32.176.224

Napomena: Pregled predstavlja bruto izloženost bilansnih stavki kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i vanbilansnih stavki za koje je izvršeno rezervisanje za gubitke

4) Ročna raspodela svih izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2018.		31.12.2017.	
	Ročnost	Bruto izloženost	Bruto izloženost	
Države i centralne banke		297.910.660		287.381.964
do tri meseca		85.629.637		99.500.586
od 3 meseca do 6 meseci		25.907.872		19.698.948
od 6 meseci do 1 godine		6.048.123		19.570.536
preko 1 godine		180.325.027		148.611.894
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave		11.347.313		8.324.844
do tri meseca		753.079		677.482
od 3 meseca do 6 meseci		62.527		44.583
od 6 meseci do 1 godine		11.491		7.602.779
preko 1 godine		10.520.216		-
Javna administrativna tela		500		-
preko 1 godine		500		-
Banke		21.885.656		32.539.789
do tri meseca		18.117.938		31.143.102
od 3 meseca do 6 meseci		316.667		301.419
od 6 meseci do 1 godine		782.892		656.630
preko 1 godine		2.668.159		438.638
Privredna društva		80.088.665		73.438.691
do tri meseca		7.124.737		7.722.222

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

od 3 meseca do 6 meseci	6.138.400	5.036.378
od 6 meseci do 1 godine	10.593.740	12.406.811
preko 1 godine	56.231.788	48.273.280
Fizička lica	118.416.870	101.635.281
do tri meseca	12.942.496	11.512.969
od 3 meseca do 6 meseci	7.849.628	4.777.030
od 6 meseci do 1 godine	15.564.463	14.302.083
preko 1 godine	82.060.283	71.043.199
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	26.012.087	25.312.181
do tri meseca	61.531	46.572
od 3 meseca do 6 meseci	325.492	335.817
od 6 meseci do 1 godine	312.754	692.414
preko 1 godine	25.312.310	24.237.378
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	61.163.877	66.070.054
do tri meseca	48.567.137	48.188.133
od 3 meseca do 6 meseci	86.047	164.049
od 6 meseci do 1 godine	1.454.606	4.488.723
preko 1 godine	11.056.087	13.229.149
Vlasnička ulaganja	4.911.927	5.131.965
preko 1 godine	4.911.927	5.131.965
Ostale izloženosti	329.978.958	327.779.225
do tri meseca	329.404.779	327.078.225
od 3 meseca do 6 meseci	33.802	95.333
od 6 meseci do 1 godine	129.376	107.297
preko 1 godine	411.001	498.370
Ukupno	951.716.513	927.613.994

5) Promene ispravke vrednosti i rezervisanja

RSD 000

	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Hartije od vrednosti	Ostala sredstva	Vanbilansne obaveze	Ukupno
Stanje 01. januara 2018. godine	202.579	18.773.614	3	3.140.917	171.582	22.288.695
Korekcija početnog stanja MSFI 9 - korekcija rezultata u kapitalu	18.982	859.653	1.828	78.900	85.303	1.044.666
Korekcija početnog stanja 100% obezvređeni udeli	-	-	-	(504.732)	-	(504.732)
Korigovano stanje 1. januara 2018. godine	221.561	19.633.267	1.831	2.715.085	256.885	22.828.629
Nova ispravka vrednosti	56.129	5.990.896	586	242.526	383.333	6.673.470
Smanjenje ispravke vrednosti	(59.817)	(5.745.785)	(818)	(291.286)	(330.916)	(6.428.622)
Kursne razlike	9.171	(13.667)	(5)	(1.496)	(90)	(6.087)
Trajni otpis	-	(5.155.182)	-	(10.785)	-	(5.165.967)
Ostale promene	827	200.514	-	(16.345)	-	184.996
Stanje 31. decembra 2018. godine	227.871	14.910.043	1.594	2.637.699	309.212	18.086.419

Napomena: Ispravke vrednosti osnovnih sredstava, nematerijalnih ulaganja i zaliha nisu uključene u promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

- Grupa je u 2018. godini izvršila povećanje neto rashoda ispravke vrednosti i rezervisanja u ukupnom iznosu od 244.848 hiljada dinara, najvećim delom kao posledica novih rizičnih plasmana u sektoru privrede i stanovništva, promene internog rejtinga (iz 1 i 2 u 3) i novih nižih procena vrednosti kolateralna. Navedena povećanja se odnose na matičnu Banku, dok je kod članica Grupe Komercijalna Banka Banja Luka i Komercijalna Banka Podgorica bilo smanjenje rashoda ispravki vrednosti usled naplate rizičnih plasmana. Ukidanje ispravki vrednosti i rezerveisanja po vanbilansnim pozicijama (specifičnih prilagođavanja), koja su evidentirana u bilansu uspeha, iznosi 6.428.622 hiljada dinara. Od ostalih promena na računima ispravki vrednosti i rezervisanja, iznos od 5.165.967 hiljada dinara odnosi se na trajni otpis dela ustupljenog potraživanja uz naknadu prenosa sa bilansne na vanbilansnu evidenciju kod matične Banke.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

6) Izloženost prema kategorijama internog sistema rejtinga i vrstama klijenata na dan 31.12.2018. godine 000 RSD

Klasifikacija	Privredni klijenti	Banke	Stanovništvo	Ukupno
1	30.526.292	15.288.247	63.147.920	108.962.459
2	78.299.464	7.435.079	49.153.270	134.887.813
3	9.499.735	2.250	853.765	10.355.750
4	3.288.064	-	1.287.988	4.576.051
5	16.317.705	1.618.669	3.090.346	21.026.720
Ukupno	137.931.260	24.344.244	117.533.289	279.808.793

Napomena: Ukupna izloženost kreditnom riziku, prema kategorijama rizika i po vrstama klijenata, iskazana je u bruto iznosu pre efekata obezvređenja.

Korišćenje kreditnih rejtinga

- Tokom 2018. godine bankarska Grupa je za klasu izloženosti prema državama i centralnim bankama koristila dugoročne kreditne rejtinge agencije za eksterni kreditni rejting Moody's.
- Grupa za izloženosti u vidu finansijskih instrumenata iz bankarske knjige ne koristi kreditne rejtinge izdavaoca, niti specifične emisije istih, usled njihovog nepostojanja. Za finansijske instrumente izdate od strane Republike Srbije Grupa primenjuje preferencijalni ponder rizika, odnosno 0% u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Raspoređivanje kreditnih rejtinga u nivoe kreditnog kvaliteta

Moody's kreditni rejting	Aaa – Aa3	A1-A3	Baa1 – Baa3	Ba1 – Ba3	B1 – B3	Caa1 - D
Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	0%	20%	50%	100%	100%	150%

7) Pregled klase izloženosti prema državama i centralnim bankama po nivoima kreditnog kvaliteta i pondera rizika 000 RSD

Nivo kreditnog kvaliteta	Ponder kreditnog rizika	Iznos izloženosti pre primene instrumenata kreditne zaštite (neto izloženost)		Iznos izloženosti nakon primene instrumenata kreditne zaštite (E*)	
		31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.
Klasa država i centralne banke		297.571.956	285.878.675	299.443.519	287.225.262
1	0%	279.742.155	274.652.696	281.613.718	275.999.283
2	20%	298	-	298	-
5	100%	17.829.503	11.225.979	17.829.503	11.225.979

Napomena: u koloni Iznos izloženosti pre primene instrumenata kreditne zaštite bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke, kao i za iznos potrebne rezerve

Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima

- Grupa je Metodologijom za vrednovanje kolaterala regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.
- Vrste obezbeđenja potraživanja i instrumenti po tom osnovu se utvrđuju u svakom konkretnom slučaju posebnom odredbom ugovora između članice Grupe i podnosioca zahteva, a njihovo pribavljanje se vrši po zaključenju ugovora i pre realizacije plasmana.
- Članice Grupe redovno procenjuju/vrednuju kolaterale, pre zaključenja ugovora o plasmanu i u toku važenja ugovora.
- Prihvatljiv odnos iznosa plasmana i vrednosti kolaterala određuje se prema procenjenoj vrednosti kolaterala koja se koriguje primenom definisanog procenta u zavisnosti od vrste kolaterala, čime se utvrđuje likvidaciona vrednost kolaterala koju članica Grupe može naplatiti.

Opis osnovnih vrsta instrumenata kreditne zaštite

- Grupa koristi sledeće instrumente kreditne zaštite:
 - Materijalne kreditne zaštite;
 - Nematerijalne kreditne zaštite.
- Od instrumenata materijalne kreditne zaštite Grupa koristi finansijske instrumente primenom složenog metoda u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Od finansijskih instrumenata Grupa, kao podobna sredstva zaštite koristi:
 - Gotovina i gotovinski ekvivalenti deponovani kod članica Grupe, kao što su depoziti položeni kao sredstvo obezbeđenja;
 - Hartije od vrednosti, što podrazumeva dužničke hartije od vrednosti izdate od strane država i centralnih banaka i akcije;
 - Zlato.
- Kao oblik nematerijalne kreditne zaštite Grupa koristi garancije, druge oblike jemstava, kontragarancije i slično.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata i njihova kreditna sposobnost

- U slučaju korišćenja garancija kao sredstva kreditne zaštite, Grupa koristi garancije izdate od strane:
 - država,
 - banaka,
 - teritorijalne autonomije,
 - ostalo.
- Garancija kao sredstvo kreditne zaštite se uzima samo ukoliko je ponder rizičnosti garanta povoljniji od pondera rizičnosti druge ugovorne strane.
- Procena kreditne sposobnosti pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata sprovodi se u skladu sa procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama korišćenim u postupku utvrđivanja kreditne sposobnosti pojedinačnih članica bankarske Grupe. Na kraju 2018. godine Grupa je imala jedino garancije države kao podobne instrumente nematerijalne kreditne zaštite.

Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primenljivih tehnika ublažavanja kreditnog rizika

- Grupa prati i upravlja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobnih sredstava obezbeđenja. Takođe, Grupa izveštava o velikim izloženostima na konsolidovanoj osnovi rukovodstvo na šestomesečnom nivou.
- U cilju upravljanja rizikom koncentracije u okviru korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika:
 - Analizira se indirektna izloženost prema pružaocu kreditne zaštite, u okviru kreditnog procesa;
 - Uspostavljen je sistem limita izloženosti.
- Sva podobna sredstva nematerijalne kreditne zaštite na kraju 2018. godine čine garancije Vlade Republike Srbije.

8) Izloženosti obezbeđene instrumentima kreditne zaštite po klasama aktive

000 RSD

Izloženost kreditnom riziku	Iznos izloženosti obezbeđenih podobnom finansijskom imovinom		Iznos izloženosti obezbeđenih drugim podobnim sredstvima obezbeđenja	
	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.
Države i centralne banke	-	-	-	-
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave		-		-
Banke	25.367	22.801		-
Privredna društva	511.058	280.721	1.580.848	709.932
Fizička lica	2.006.846	1.882.726	290.715	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	-	-	-	-
Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	226.752	201.953	-	636.655
Vlasnička ulaganja	-	-	-	-
Ostale izloženosti	7.189	12.245	-	-
Ukupno	2.777.212	2.400.446	1.871.563	1.346.587

Napomena: izloženost je data nakon primene faktora volatilnosti, a pre primene faktora konverzije

5.2. Rizik druge ugovorne strane

Rizik druge ugovorne strane

- Grupa obavlja transakcije u knjizi trgovanja i bankarskoj knjizi koje potpadaju pod rizik druge ugovorne strane, a u delu poslova sa:
 - Finansijskim derivatima;
 - Repo i reverse repo transakcijama.
- Članice bankarske Grupe ne obavljaju transakcije koje podležu riziku druge ugovorne strane.
- Za potrebe izračunavanja izloženosti pozicija koje podležu obračunu kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane, Grupa koristi metode propisane Odlukom o adekvatnosti kapitala banke Narodne banke Srbije:
 - metod tekuće izloženosti za finansijske derivate po kome se iznos izloženosti izračunava kao zbir tekuće izloženosti po osnovu ugovora čija je vrednost pozitivna, a koja predstavlja tekuću tržišnu vrednost tog ugovora (za ugovore čija je vrednost negativna, tekuća izloženost jednaka je nuli) i potencijalne izloženosti (*potential future exposure* – PFE) u periodu preostalom do datuma dospeća ugovorne obaveze koja se dobija kad se nominalna vrednost glavnice svakog ugovora na dan izračunavanja pomnoži odgovarajućim koeficijentom volatilnosti (*add-on*);
 - složeni metod za obračun prilagođene vrednosti transakcije i kolaterala u slučaju repo i reverse repo transakcije, kao i za transakcije davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe. Karakteristično za „repo“ transakcije koje matična Banka obavlja sa Narodnom bankom Srbije je da se kolateral ne može koristiti kao podobno

sredstvo kreditne zaštite, s obzirom da je izdavalac kolaterala isti kao i druga ugovorna strana.

- U postupku interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) bankarska Grupa vrši obračun raspoloživog internog kapitala i raspoređuje ga na pojedinačne materijalno značajne rizike za koje izdvaja odgovarajuće interne kapitalne zahteve. Interni kapital za rizik druge ugovorne strane – ukoliko ga Grupa u postupku procene materijalne značajnosti rizika identifikuje kao materijalno značajan – alocira se u sastavu jedinstvenog internog kapitala za kreditni rizik.
- Kreditni limiti za izloženosti riziku druge ugovorne strane se definišu na nivou pojedinačnih članica Grupe, u okviru sveobuhvatnog procesa definisanja limita prema drugim ugovornim stranama sa kojima pojedinačne članice bankarske Grupe obavljaju poslovne transakcije koje podležu ovoj vrsti rizika (finansijski i kreditni derivati, repo i reverse repo transakcije, transakcije davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe, transakcije kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti, transakcije s dugim rokom izmirenja).
- Na kraju 2018. godine izloženosti koje podležu obračunu rizika druge ugovorne strane je imala jedino matična Banka.

Izloženost riziku druge ugovorne strane

RSD 000

Vrsta transakcije	Vrednost izloženosti	
	31.12.2018.	31.12.2017.
Repo transakcija	1.500.297	15.005.340

Izloženost riziku druge ugovorne strane – kreditni derivati

RSD 000

Vrsta transakcije	Datum	Fer vrednost	Tekuća izloženost	Hipotetička vrednost	Potencijalna izloženost
Swap	31.12.2018.	4.070	-	17.729	21.799
	31.12.2017.	(7.845)	-	592.364	5.924

5.3. Rizik likvidnosti

- Grupa može biti izložena riziku nemogućnosti da odgovori dospelim obavezama, kao i mogućem nastanku krize likvidnosti na osnovu eksternih i internih faktora. Interni faktori odnose se na strukturu pasive Grupe u smislu strukture i koncentracije depozitnog potencijala i učešća odgovarajućih izvora finansiranja u pasivi (rizik izvora finansiranja), dok se eksterni faktori odnose na izloženost nemogućnosti utvrđivosti aktive u slučaju potrebe za izvorima sredstava.
- Grupa koristi sledeće tehnike za merenje rizika likvidnosti: GAP analiza, Racio analiza, praćenje pokazatelja likvidnosti, sprovođenje stres testova.
- Grupa na dnevnom nivou upravlja riziom likvidnosti praćenjem i kontrolom svojih sredstava i dospelih obaveza, kontrolisanjem pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja, Grupa je uskladila svoje poslovanje sa regulatorno propisanim pokazateljem pokrića likvidnom aktivom. Tokom 2018. godine Grupa je održavala pokazatelj pokrića likvidnom aktivom na nivou koji nije niži od regulatorno propisanog limita (100%).
- Dugoročno, članice planiraju strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedile dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.
- Matična Banka meri izloženost riziku likvidnosti Grupe, sagledavajući izloženost Grupe u odnosu na definisane limite.
- Grupa redovno sprovodi stres testiranje i simulaciju različitih pretpostavki čiji se uticaj ispituje, na izloženost riziku likvidnosti. Simuliranjem značajnih pozitivnih i negativnih promena na izloženost Grupe riziku likvidnosti, nastalih kao posledica internih (specifičnih) i eksternih (sistemskih) faktora, testira otpornost likvidnosti članica Grupe, koje odstupaju od redovnih uslova poslovanja. Izrada stres testova vrši se u cilju sagledavanja eventualne nemogućnosti pokrića obaveza članica Grupe raspoloživim rezervama likvidnosti i alternativnim izvorima sredstava.
- Članice Grupe testiraju pojedinačne Planove upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama, kojim se identifikuje moguća kriza, testira period preživljavanja i solventnost članica u pretpostavljenim uslovima krize, kao i sagledava dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje prpratna organizaciona podrška (odnosi sa javnošću i Plan u slučaju nastanka nepredviđenih događaja).
- Za potrebe utvrđivanja potrebnog internog kapitala za pokriće rizika likvidnosti matična Banka je razvila sopstveni pristup.

5.4. Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi

- Grupa je izložena:
 - Riziku promene cena (repricing risk), koji proizilazi iz neusklađenosti pozicija aktive i pasive prema preostalom dospeću (za pozicije sa fiksnom kamantom stopom) i ponovnog određivanja cena (za pozicije sa promenljivom kamatnom stopom);
 - Riziku promene oblika krive pronosa (*yield curve risk*);
 - Baznom riziku, usled promene različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim

- karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
- o Riziku opcija, kome može biti izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama, kao i ugrađenim opcijama o minimumima i maksimumima kamatnih stopa.
 - Grupa meri izloženost kamatnom riziku pomoću GAP i racio analize, kamatnog šoka i duracije, stres testovima i simulacijama minimalno na polugodišnjem nivou, dok se GAP, racio analiza, duracija i kamatni šok vrše na mesečnom nivou na nivou članica.
 - Za potrebe izrade kamatnog GAP-a navedene pozicije razvrstavaju se na sledeći način:
 - o pozicije sa ugovorenim fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema periodu dospeća,
 - o pozicije sa ugovorenom tržišno promenljivom kamatnom stopom se razvrstavaju prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope (repricing) ukoliko je taj period kraći od roka dospeća,
 - o pozicije sa ugovorenim promenljivom (varijabilnom) kamatnom stopom u skladu sa poslovnom politikom se raspoređuju prema periodu dospeća, sredstva i obaveze koje nemaju definisano dospeće ili imaju dospeća koja mogu biti različita od ugovorenih, svrstavaju se u odgovarajuće vremenske okvire na osnovu analize tih pozicija u prethodnom periodu (procene i prethodnog iskustva).
 - Grupa redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje uticaj promene ključnih faktora na izloženost kamatnom riziku Grupe. Pri utvrđivanju izloženosti riziku kamatne stope u bankarskoj knjizi i limita ovog rizika, Grupa procenjuje negativne efekte promene ove stope na finansijski rezultat Grupe (bilans uspeha), kao i na ekonomsku vrednost Grupe. U modeliranju scenarija, pored promena kamatnih stopa posebno se razmatra uticaj prevremenog povlačenja depozita i prevremenog vraćanja kredita, koje Grupa procenjuje na bazi istorijskih kretanja i ekspertskih mišljenja. Matična Banka je izvršila procenu kretanja transakcionih depozita, depozita po viđenju primenom relevantnih statističkih modela iz domena analize vremenskih serija, koja se primenjuje na nivou Grupe.
 - Grupa, u okviru procene rizika kamatne stope u bankarskoj knjizi, procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa (paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivoj prinosa za 200 baznih poena). Grupa procenjuje uticaj koji bi mogao imati standardizovani šok kamatnih stopa za svaku značajnu valutu pojedinačno i za sve ostale valute zajedno.
 - Grupa je limitirala uticaj na ekonomsku vrednost kapitala na 20% i interno razvila sopstveni model za obračun kapitalnih zahteva za kamatni rizik.

5.5. Tržišni rizici

- Grupa je izložena riziku promene kursa međuvalutnih parova na pozicijama bankarske i knjige trgovanja (deviznom riziku), kao i promeni cene vlasničkih i dužničkih hartija od vrednosti koje se vode u knjizi trgovanja (cenovnom riziku).
- Interni faktori izloženosti deviznom riziku potiču iz valutne strukture kredita i depozita: plasmani su pretežno ugovoreni u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (EUR i CHF), odnosno BAM indeksiranim valutnom klauzulom. Izloženost deviznom riziku se tokom 2018. godine kretala u okviru definisanih limita.
- Grupa redovno sprovodi stres testiranje deviznog rizika, kojim procenjuje uticaj promene ključnih faktora na izloženost deviznom riziku, kapital i finansijski rezultat Grupe.
- Grupa ima neznatnu izloženost cenovnom riziku što oslikava i učešće knjige trgovanja u ukupnim poslovima Grupe koje iznosi 0,68%, i to predstavlja isključivo izloženost matične Banke. U strukturi izloženosti cenovnom riziku dominantno učešće zauzimaju obveznice Republike Srbije kojima se trguje, kao i investicione jedinice. Članice grupe ne zauzimaju pozicije u knjizi trgovanja.
- Grupa je razvila prilagođeni interni pristup u cilju utvrđivanja potrebnog internog kapitala za pokriće, za čiju primenu nije tražila dozvolu Narodne banke Srbije. Minimalne kapitalne zahteve za ove rizike, Grupa obračunava koristeći standardizovani pristup.

5.6. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

- Vlasnička ulaganja u društva koja je matična Banka osnovala radi proširenja ponude finansijskih proizvoda i usluga nastala su iz ekonomskih razloga ili lokalnih propisa koji nalažu da se ponuda određenih finansijskih proizvoda i usluga mora obavljati putem društava osnovanih isključivo za tu namenu. Iz navedenih razloga Banka je osnovala Komercijalnu banku a.d. Podgorica, Komercijalnu banku a.d. Banja Luka, kao i Društvo za upravljanje investicionim fondom (Kombank INVEST a.d. Beograd).
- Osim većinskih udela u zavisnim društvima, matična Banka i članica iz Podgorice drže i manjinske vlasničke uloge u društvima koja omogućavaju obavljanje određenih vrsta finansijskih usluga.
- Vlasnički udeli inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa procenjuju se po tržišnoj vrednosti, ako je ista poznata. Promena tržišne vrednosti se iskazuje u okviru kapitala, u korist ili na teret revalorizacionih rezervi, sve do otuđenja tih finansijskih sredstava kada se revalorizacione rezerve prenose u prihode ili rashode.
- Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

- U skladu sa MSFI 9 standardom, počev od 01.01.2018. godine, trajni ulozci se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat što implicira ukidanja dosadašnjih ispravki vrednosti u bilansu stanja, odnosno svodenje bruto vrednosti učešća na njihovu neto vrednost.

Izloženost prema nameri ulaganja na dan 31.12.2018. godine

RSD 000

Vlasnička ulaganja u bankarskoj knjizi	Knjigovodstvena vrednost	Ispravke vredosti	Fer vrednost	Realizovan dobitak/gubitak	Nerealizovan dobitak	Nerealizovan gubitak
Banke i finansijske organizacija	80.270	80.270	-	-	-	-
Preduzeća i druga pravna lica	410.760	366.391	44.368	-	16.225	4.143
Strana lica u inostranstvu	1.256.375	-	1.256.375	-	1.256.020	-
Ukupno	1.747.405	446.661	1.300.743		1.272.244	4.143

Vrednost izloženosti na dan 31.12.2018. godine

RSD 000

Vrsta izloženosti	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Učešća i ulozci u kapitalu		
kotiraju se na berzi	1.290.678	-
ne kotiraju se na berzi	456.727	1.300.743
Ukupno	1.747.405	1.300.743

Napomena: izloženost je data kao bruto izloženost u koloni knjigovodstvena vrednost dok je u koloni fer vrednost prikazana izloženost nakon ispravki vrednosti

- Grupa u 2018. godini nije ostvarila realizovani dobitak/gubitak koji proističe iz prodaje ili zatvaranja pozicija po osnovu vlasničkih ulaganja.
- Ukupan nerealizovani dobitak/gubitak po osnovu vlasničkih ulaganja je dat u tabeli, u bruto iznosu pre umanjenja za poreske efekte od 15%.

6. POKAZATELJ LEVERIDŽA

- Grupa objavljuje pokazatelj leveridža, koji predstavlja odnos između osnovnog kapitala bankarske Grupe i ukupnog iznosa izloženosti koja je definisana za obračun pokazatelja leveridža na nivou Grupe i iskazuje ga u procentima.

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	
		31.12.2018.	31.12.2017.
I	Pokazatelj leveridža	12,70%	11,38%

7. KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJI I POSLOVANJE GRUPE

- Finansijski izveštaji svih članica bankarske grupe su konsolidovani metodom pune konsolidacije u skladu sa relevantnim MRS/MSFI.
- Grupa nema povezana lica na čije finansijske izveštaje bi bio primenjen metod proporcionalne konsolidacije, metod udela, niti isključeni iz konsolidacije zbog učešća članice Grupe koje predstavlja odbitnu stavku kapitala Grupe.

7.1. Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja

Vrsta društva		Naziv društva	Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI	
			Metod konsolidacije		Metod konsolidacije	
			Puna	Metod udela	Puna	Metod udela
Banka	Komercijalna banka a.d. Beograd	X			X	
	Komercijalna banka a.d. Podgorica	X			X	
	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	X			X	
Društvo za upravljanje	KomBank INVEST a.d. Beograd		X		X	

Opis bilansne pozicije	Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI		Razlika
	Iznos u 000 din		Iznos u 000 din		Iznos u 000 din
Aktiva	441.565.971	441.586.959	441.586.959	441.586.959	(20.988)
Obaveze	370.054.884	370.064.908	370.064.908	370.064.908	(10.024)

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

Kapital	71.511.087	71.522.051	(10.964)
Dobitak pre poreza	8.379.542	8.381.166	(1.624)
Porezi na dobit	(651)	(832)	181
Dobitak posle poreza	8.378.891	8.380.334	(1.443)

7.2. Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala

- U prethodnom periodu nije bilo pravnih niti drugih smetnji za blagovremeni prenos kapitala i izmirivanje obaveza između matične Banke i podređenih društava u okviru poslovanja bankarske Grupe.
- U narednom periodu ne očekuju se poteškoće u tokovima novca između članica bankarske Grupe, niti bilo koje pravne ili druge smetnje u poslovanju.

8. PRILOZI

U skladu sa odlukom o Objavljivanju podataka i informacija banke, Banka je u obavezi da podatke i informacije o kapitalu objavljuje na sledećim obrascima.

8.1. Prilog 1 – Podaci koji se odnose na kapital Bankarske Grupe (PKAP) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Weza sa OAK*
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	39.661.040	
1.1.	od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK	16.817.956	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2.	od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata	22.843.084	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital		tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital		tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	6.062.698	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	14.633.760	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike		tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	51	
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	60.357.550	
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke		
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(2.885)	tačka 12. stav 5.
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(627.468)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	(840.967)	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove		tačka 12. stav 1. odredba pod 1)
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 4)
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)		tačka 11.
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke		tačka 12. stav 1. odredba pod 2)
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 5)
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 6)
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 7)
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 8)
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 9)
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder		tačka 13. stav 1. odredba pod 11)
21.1.	od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva
21.2.	od čega: sekjuritizovane pozicije (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga
21.3.	od čega: slobodne isporuke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjena za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)		tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)		tačka 21. stav 1.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

23.1.	<i>od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje</i>		tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	<i>od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika</i>		tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	(1.607.184)	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	(516.584)	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Ukupna regulatorna prilagodavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(3.595.088)	
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	56.762.463	
Dodatni osnovni kapital: elementi			
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	373.510	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**		
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	373.510	
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke			
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	373.510	
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	57.135.973	
Dopunski kapital: elementi			
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente		tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **		
43	Prilagodavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital		tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)		
Dopunski kapital: odbitne stavke			
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 1)
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	57.135.973	
52	Ukupna rizična aktiva	226.584.255	tačka 3. stav 2.
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	25,05%	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	25,22%	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	25,22%	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	6,02%	tačka 433.
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	17,05%	

** popunjava najviše matično društvo koje je na osnovu podataka iz konsolidovanih finansijskih izveštaja, u skladu sa odlukom kojom se uređuje kontrola bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi, dužno da izračunava kapital za bankarsku grupu

*** kao procenat rizične aktive

****računa se kao osnovni akcijski kapital banke (izražen kao procenat rizične aktive) umanjen za osnovni akcijski kapital banke koji se koristi za održavanje pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 1) OAK, pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 2) OAK i pokazatelja adekvatnosti kapitala banke iz tačke 3. stav 3. odredba pod 3) OAK.

Pored finansijskih instrumenta prikazanih u okviru obrasca PI-FIKAP (Prilog 2), u obračun kapitala (Kosolidovani podaci o kapitalnoj poziciji bankarske grupe – Obrazac PI –KAP) na dan 31.12.2018. godine uključuju se i sledeći elementi:

- **Rezerve iz dobiti** – Ovaj element osnovnog akcijskog kapitala čine sve vrste rezervi koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, u skladu sa Odlukama skupština matične Banke i zavisnih banaka u inostranstvu (KB Podgorica i KB Banja Luka) i važećim regulatornim okvirom. U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna, nakon skupštinske odluke da dostavi obaveštenje NBS najkasnije 30 dana pre dana uključivanja rezervi iz dobiti u obračun kapitala, uz koju dostavlja propisanu dokumentaciju.
- **Gubitak ranijih godina** – Konsolidovani gubitak ranijih godina u iznosu od 1.481.701 miliona RSD je odbitna stavka od konsolidovanog kapitala bankarske Grupe.
- **Nematerijalna ulaganja** (nematerijalna imovina) – Ulaganja u licence, softvere i slična prava umanjena za obračunatu amortizaciju i uvećanu za nematerijalna ulaganja u pripremi predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog kapitala članica bankarske Grupe.
- **Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat** se odnose na Komercijalnu banku AD Beograd, Komercijalnu banku AD Podgorica i Komercijalnu banku AD Banja Luka. Ovi gubici predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog akcijskog kapitala i posledica su negativnih promena vrednosti hartija od vrednosti u odnosu na njihovu inicijalnu vrednost.
- **Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansim stavkama banke.** Navedena rezerva se obračunava u skladu sa:
 - ✓ Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016 69/2016, 91/2016, 101/2017 114/2017 i 103/2018,8/2019) – KB Beograd,
 - ✓ Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list Crne Gore", 22/2012, 55/2012 57/2013 i 44/2017 i 88/2017 godine)) – za KB Podgoricu,
 - ✓ Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/2013 i 01/2014 I 117/2017)- za KB Banja Luka
 i predstavlja odbitnu stavku od osnovnog akcijskog kapitala. Regulatorna odredba o umanjenju kapitala za iznos potrebne rezerve se na nivou matične Banke primenjuje do 31.12.2018. godine.
- **Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti** – Povećanje vrednosti nematerijalne imovine i osnovnih sredstava pozitivni efekti promene fer vrednosti hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat članica bankarske Grupe (KB Beograd, KB Podgorica i KB Banja Luka) i aktuarskih dobitaka rezervisanih po osnovu planova definisanih primanja, uticali su na kreiranje revalorizacionih rezervi. Navedene rezerve su umanjene za efekte potencijalnih poreskih obaveza i kao takve su uključene u osnovni akcijski kapital bankarske Grupe, nakon ispunjenja regulatornih uslova Narodne banke Srbije (usvajanje odgovarajuće odluke Skupštine Banke). Počev od 31.08.2017. godine revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti su sastavni deo regulatornog kapitala Banke i bankarske Grupe.
- **Dodatna prilagođavanja** - regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala, koja su odbitna stavka od kapitala, se odnose na dodatna prilagođavanja vrednosti dela dugoročnih dužničkih instrumenata stranih država (Ministarstvo finansija Republike Srpske) i portfolija hartija od vrednosti KB Banja Luka, zbog procene da nezavisni izvori tržišnih informacija nisu dostupni, odnosno zbog nepostojanja repere cene. U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke iznos dodatnog prilagođavanja vrednost od RSD 2.885 hiljada je utvrđen u iznosu od 0,1% navedenog dela fer vrednosti dugoročnih dužničkih instrumenata.
- **Subordinirane obaveze** – Subordinirani dug vraćen je u decembru 2017. godine i ne čini sastavni deo kapitala.
- **Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica** – Banka ima učešća u kapitalu kod sledećih zavisnih pravnih lica: Kombank invest ad Beograd, Komercijalna banka ad Banja Luka i Komercijalna banka ad Podgorica. Ukupne investicije u zavisna društva na dan 31.12.2018. godine iznose RSD 5.480,9 miliona. Navedena ulaganja, koja posle konsolidovanja metodom udela iznose RSD 140.000 hiljada, se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, uključuju u rizičnu aktivu Grupe KB sa ponderom rizika od 250%. Počev od 30.06.2017. godine navedena ulaganja nisu odbitna stavka od kapitala s obzirom da je ukupan iznos ovih ulaganja manji od propisanog limita od 10%, odnosno 17,65% izračunatih u skladu sa tačkom 21. stav 2 i 3 Odluke. Pored navedenih ulaganja, matična Banka ima i učešće u kapitalu u Euroaxis banke AD Moskva, koje prelazi 10% kapitala tog pravnog lica, za koje je u celini izvršena ispravka vrednosti na teret rashoda.
- Deo neraspoređene dobiti Grupe Komercijalne banke ad Beograd koja će u skladu sa Strategijom i biznis planom 2019-2021. godina biti zadržana u Grupi, zbog regulatornih ograničenja iz tačke 10. i tačke 31. stav 10 Odluke, nije uključena u regulatorni kapital Grupe. Na osnovu strategije i biznis plana projektovano je povećanje rezervi Grupe u 2019. godini u iznosu od cca RSD 4.714.042 hiljada.
- Rezerve Grupe KB po osnovu konsolidovanja ispravke vrednosti učešća u kapitalu zavisnih banaka u inostranstvu (KB Podgorica i KB Banja Luka) u ukupnom iznosu od RSD 2.869.029 hiljada nisu uključene u regulatorni kapital Grupe KB zbog nerealizovanih regulatornih obaveza iz tačke 31. stav 10 Odluke o adekvatnosti kapitala banke.
- **Deo preostalih odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i ne proističu iz privremenih razlika u**

iznosu od RSD 840.967 hiljada, uknjiženih po osnovu poreske pogodnosti u skladu sa regulativom, uključen je u odgovarajuću poziciju odbitnih stavki osnovnog akcijskog kapitala.

- ✦ Na kraju 2018. godine, nakon „prebijanja“ sa odgovarajućim odloženim poreskim obavezama, Grupa KB **nema odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika** koja se u zbiru sa značajnim ulaganjima u instrumente kapitala lica u finansijskom sektoru (preko 10% kapitala tih lica) porede sa regulatornim limitom od 10%, odnosno 17,65%.
- ✦ Matična Banka na kosolidovanom nivou ima mogućnost da uveća regulatorni kapital korišćenjem novog subordiniranog kredita. Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordinirane obaveze, uključuju u obračun dopunskog kapitala Banke/Grupe KB tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza, na dan vršenja obračuna.

8.2. Prilog 2 – Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Bankarske Grupe (PI-FIKAP) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis	Opis	Opis
1	Emitent	Komercijalna banka AD, Beograd	Komercijalna banka AD, Beograd	Komercijalna banka AD, Banja Luka
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	RSKOBBE16946	RSKOBBE19692	KMCB-R-A
	Tretman u skladu s propisima			
2	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog akcijskog kapitala	Instrument dodatnog osnovnog kapitala	Instrument osnovnog akcijskog kapitala
3	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni	Individualni	Konsolidovani
4	Tip instrumenta	Obične akcije	Nekumulativne preferencijalne akcije	Obične akcije
5	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	RSD 39.661.040	RSD 373.510	RSD 60
6	Nominalna vrednost instrumenta	Ukupno je izdato 16.817.956 komada običnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000,00 RSD	Ukupno je izdato 373.510 komada nekumulativnih preferencijalnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000,00 RSD	Jedan komad obične akcije - učešće bez prava kontrole (manjinsko učešće), koje se priznaje u osnovnom akcijskom kapitalu Grupe KB, nominalne vrednosti 1.000,00 BAM.
6.1.	Emisiona cena	Emisije akcija koje su imale i emisionu cenu su:	Emisije akcija koje su imale i emisionu cenu su:	Akcije nisu imale emisionu cenu
		XIX emisija akcija je imala emisionu cenu 28.679,54 RSD	XXI emisija preferencijalnih zamenljivih akcija je imala emisionu cenu od 23.759,00 RSD.	
		Broj emitovanih akcija je 212.078 redovnih - običnih akcija nominalne vrednosti 10.000,00 RSD.	Broj emitovanih akcija je 479.819 preferencijalnih zamenljivih akcija pojedinačne nominalne vrednosti 10.000,00 RSD.	
		XX emisija je imala emisionu cenu 112.000,00 RSD. Broj emitovanih akcija je 34.679 pojedinačne nominalne vrednosti 10.000,00 RSD.	XXVI emisija preferencijalnih zamenljivih akcija imala je emisionu cenu od 3.495,59 RSD.	
		XXVII emisija običnih akcija se odnosila na konverziju preferencijalnih zamenljivih akcija u redovne akcije. Ukupno je emitovano i konvertovano 8.108.646 akcija pojedinačne nominalne vrednosti 1.000,00 RSD	Broj emitovanih akcija je 3.310.456 pojedinačne nominalne vrednosti od 1.000,00 RSD	
6.2.	Otkupna cena	Otkupna cena, u slučaju sticanja sopstvenih akcija, se utvrđuje posebnom odlukom akcionara Banke	Otkupna cena, u slučaju sticanja sopstvenih akcija, se utvrđuje posebnom odlukom akcionara Banke	Otkupna cena, u slučaju sticanja sopstvenih akcija, se utvrđuje posebnom odlukom akcionara Banke
7	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Akcijski kapital	Akcijski kapital
8	Datum izdavanja instrumenta	Inicijalni datum izdavanja instrumenta je 6. maj 1992. godine.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta je 6. maj 1992. godine.	Inicijalni datum izdavanja je 15. septembar 2006. godine
		Banka je 8.3.2004. sprovela homogenizaciju redovnih akcija čime su sve prethodne emisije akcija zamenjene sa novom emisijom akcija.	Banka je 8.3.2004. sprovela homogenizaciju prioriternih akcija čime su sve prethodne emisije akcija zamenjene sa novom emisijom akcija.	
9	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
9.1.	Inicijalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
10	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-	-

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-
	Kuponi/dividende	-	-	-
11	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Dividenda je promenljiva	Dividenda je promenljiva	Dividenda je promenljiva
12	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	-	-
13	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	Ne postoji	Ne postoji	Ne postoji
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo.	Potpuno diskreciono pravo.	Potpuno diskreciono pravo.
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo	Potpuno diskreciono pravo
15	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne	Ne	Ne
16	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne
17	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-	-
19	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti	-	-	-
20	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-	-
21	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-	-
22	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-	-
23	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	-	-	-
24	Mogućnost smanjenja vrednosti	-	-	-
25	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti	-	-	-
26	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti	-	-	-
27	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno	-	-	-
28	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja	-	-	-
29	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Nekumulativne preferencijalne akcije	-	-
30	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	Ne	Ne	Ne
31	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	-	-	-

8.3. Prilog 3 – Povezivanje pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama kapitala bankarske Grupe iz Priloga 1 (PI-UPK) sa stanjem na dan 31.12.2018. godine

8.3.1. Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Konsolidovani bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Konsolidovani bilans stanja po regulatomom metodi i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	73.992.039	73.992.039
A.II	Založena finansijska sredstva	-	-
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	4.070	4.070
A.IV	Hartije od vrednosti	137.514.720	137.371.941
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21.037.537	21.021.161
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	191.448.642	191.448.642
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-
A.X	Investicije u zavisna društva	-	140.000
A.XI	Nematerijalna imovina	627.468	627.468
A.XII	Nekretnine, postrojenja i oprema	6.047.384	6.047.365
A.XIII	Investicione nekretnine	2.259.815	2.259.815
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	1.650	1.650
A.XV	Odložena poreska sredstva	840.967	840.967
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	659.003	659.003
A.XVII	Ostala sredstva	7.153.664	7.151.850
A.XVIII	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0017 u bilansu stanja)	441.586.959	441.565.971
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	-	-
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8.228.284	8.228.292
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	350.668.156	350.668.156
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	-
PO.VII	Subordinirane obaveze	-	-
PO.VIII	Rezervisanja	1.808.853	1.799.717
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-
PO.X	Tekuće poreske obaveze	11.044	10.901
PO.XI	Odložene poreske obaveze	14.677	14.677
PO.XII	Ostale obaveze	9.333.894	9.333.141
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0412 u bilansu stanja)	370.064.908	370.054.884
	KAPITAL		

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

PK.XIV	Akcijski kapital	40.034.550	40.034.550
PK.XV	Sopstvene akcije	-	-
PK.XVI	Dobitak	9.277.755	9.267.115
PK.XVII	Gubitak	1.481.701	1.481.701
PK.XVIII	Rezerve	23.691.381	23.691.057
PK.XIX	Nerealizovani gubici	-	-
PK.XX	Učešća bez prava kontrole	66	66
PK.XXI	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	71.522.051	71.511.087
PO.XXII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0	-	-
PO.XXIII	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0413 + 0421 - 0422)	441.586.959	441.565.971
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansna aktiva	496.783.044	496.783.244
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	496.783.044	496.783.244

8.3.2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2018. godine

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	73.992.039	
A.II	Založena finansijska sredstva	-	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	4.070	
A.IV	Hartije od vrednosti	137.371.941	
	Dodatna prilagodavanja vrednosti (-)	(2.885)	tačka 12. stav 5.
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	21.021.161	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	191.448.642	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	
A.X	Investicije u zavisna društva	140.000	
	Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru	140.000	
A.XI	Nematerijalna imovina	627.468	
	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(627.468)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)(R.br.10. PI-KAP)
A.XII	Nekretnine, postrojenja i oprema	6.047.365	
A.XIII	Investicione nekretnine	2.259.815	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	1.650	
A.XV	Odložena poreska sredstva	840.967	
	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	(840.967)	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)(R.br.11. PI-KAP)
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	659.003	
A.XVII	Ostala sredstva	7.151.850	

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

	Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica	-	
A.XVIII	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0017 u bilansu stanja)	441.565.971	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	-	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	8.228.292	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	350.668.156	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	-	
PO.VII	Subordinirane obaveze	-	
	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2) (R.br.41.PI-KAP)
PO.VIII	Rezervisanja	1.799.717	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	10.901	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	14.677	
PO.XII	Ostale obaveze	9.333.141	
PO.XIII	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0412 u bilansu stanja)	370.054.884	
	KAPITAL		
PK.XIV	Akcijiski kapital	40.034.550	
	od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK	16.817.956	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8. (R.br.1.1.PI-KAP)
	od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata	22.843.084	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka (R.br.1.2.PI-KAP)
	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	373.510	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)(R.br.30.PI-KAP)
PK.XV	Sopstvene akcije	-	
PK.XVI	Dobitak	9.267.115	
PK.XVII	Gubitak	1.481.701	tačka 13. stav 1. odredba pod 1) (R.br.24.PI-KAP)
PK.XVIII	Rezerve	23.691.057	
	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	6.062.698	tačka 7. stav 1. odredba pod 4) (R.br.4.PI-KAP)
	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	14.633.760	tačka 7. stav 1. odredba pod 5) (R.br.5.PI-KAP)
	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	(125.483)	tačka 13. stav 1. odredba pod 1) (R.br.24.PI-KAP)
PK.XIX	Nerealizovani gubici	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1) (R.br.24.PI-KAP)
PK.XX	Učešća bez prava kontrole	66	

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12.2018. godine

	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	51	R.br.7. PI-KAP
PK.XXI	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) ≥ 0	71.511.087	
PO.XXII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414 - 0415 + 0416 - 0417 + 0418 - 0419 + 0420) < 0	-	
PO.XXIII	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0413 + 0421 - 0422)	441.565.971	
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansna aktiva	496.783.244	
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	496.783.244	

8.3.3. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija kapitala bankarske Grupe iz Priloga 1 u obrascu – 31.12.20178 godine

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa BS
	Osnovni akcijski kapital: elementi		
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	39.661.040	
1.1.	od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK	16.817.956	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.
1.2.	od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata	22.843.084	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital		tačka 10.stav 1.
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital		tačka 10. st. 2. i 3.
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	6.062.698	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	14.633.760	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)
6	Rezerve za opšte bankarske rizike		tačka 7. stav 1. odredba pod 6)
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	51	R.br.7. PI-KAP
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	60.357.550	
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke		
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	(2.885)	tačka 12. stav 5.
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	(627.468)	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	(840.967)	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove		tačka 12. stav 1. odredba pod 1)
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 4)
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)		tačka 11.
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke		tačka 12. stav 1. odredba pod 2)
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 5)
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 6)
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 7)
19	Primenjivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 8)
20	Primenjivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 9)
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka		tačka 13. stav 1.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

	odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder		odredba pod 11)
21.1.	od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva
21.2.	od čega: sekjuritizovane pozicije (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga
21.3.	od čega: slobodne isporuke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjen za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)		tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)		tačka 21. stav 1.
23.1.	od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje		tačka 21. stav 1. odredba pod 2)
23.2.	od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika		tačka 21. stav 1. odredba pod 1)
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	(1.607.184)	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 12)
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)		tačka 13. stav 1. odredba pod 10)
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	(516.584)	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	(3.595.087)	
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	56.762.463	
	Dodatni osnovni kapital: elementi		
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	373.510	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**		
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	373.510	
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke		
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 1)
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 2)
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 3)
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 4)
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)		tačka 26. stav 1. odredba pod 5)
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	373.510	
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	57.135.973	
	Dopunski kapital: elementi		
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente		tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu**		
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital		tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)		
	Dopunski kapital: odbitne stavke		
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 1)

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Grupe Komercijalna banka a.d. Beograd na dan 31.12 2018. godine

46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 2)
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 3)
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)		tačka 30. stav 1. odredba pod 4)
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	57.135.973	

8.4. Prilog 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB)

Redni br.	Naziv	31.12.2018.	31.12.2017.
I	KAPITAL	57.135.973	51.158.788
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	57.135.973	50.785.278
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	56.762.463	373.510
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	373.510	-
II	KAPITALNI ZAHTEVI	18.126.740	16.667.350
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPLJENIH POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	15.201.385	13.441.005
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	190.017.311	168.012.566
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	17.238.573	11.225.896
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	3.455.107	3.240.431
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	49	-
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	4.452.209	3.610.139
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	58.674.981	55.035.190
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	72.212.419	61.608.256
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	9.543.272	9.079.220
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	8.353.249	8.581.488
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-	-
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-	-
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-	-
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	-	-
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-	-
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	3.429.278	3.199.040
1.1.17.	Ostale izloženosti	12.658.174	12.432.906
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)		
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama		
1.2.2.	Izloženosti prema bankama		
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima		
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima		
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima		
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima		
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti		
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja		
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:		
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika		
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa		
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela		
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja		
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi		
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima		
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja		
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku		
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija		
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine		
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	226.706	507.992
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	226.706	507.992
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	35.431	67.423
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	147.067	133.645
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	-	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	44.208	306.923
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2.698.649	2.718.353
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	-	-
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	2.698.649	2.718.353
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	-	-
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	25,05%	24,38%
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	25,22%	24,56%
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	25,22%	24,56%